Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za vse leto $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto ... $7.00
Za inozemstvo celo leto ... $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 46. — ŠTEV. 46. NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 25, 1922. — SOBOTA, 25. FEBRUARJA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX

STRAŠEN VIHAR V SREDNJEM ZAPADU

DVANAJST LJUDI JE UMRLO V VIHARJU, KI JE HRUMEL PREKO ZAPADA. — ŠTEVILNE DRŽAVE POKRITE S SNEGOM IN LEDOM. — V WISCONSINU JE BIL ŽELEZNIŠKI PROMET VSTAVLJEN. — MRZLI VAL GRE PROTI VZHODU.

Chicago, Ill., 24. februarja. — Severozapad je pričel danes nekoliko okrevati od blizarda, ki je pognal spomladanske temperature navzdol do ničle ali še nižje ter raztrosil velikanske množine snega in ledu preko obširnega ozemlja od Montane, obeh Dakot, Minnesote, Wisconsina prav navzdol do Texasa, Arkansasa in Oklahome.

Severozapad, kjer je divjal vihar najmočnejše, je sporočil, da se je dvanajst ljudi smrtno ponesrečilo in da znaša od viharja povzročena materijalna škoda več miljonov dolarjev.

Pet oseb je bilo ubitih v nekem vlaku v bližini Minneapolisa, kjer je zadel vlak v neki snežni plug. Štirje ljudje so zmrznili v Minneapolisu in St. Paulu. Ena ženska je zmrznila v bližini Langford, S. D., ena ženska je bila ubita od elektrike v bližini Rochester, Minn. in en možki je zmrznil v Dilmore, Minn.

Le o majhni materijalni škodi se je sporočilo iz jugozapada, kjer je močnemu deževju sledila sodra s snegom.

V Deep Creek in Millegan sekcijah Montane so snežni zameti pognali iz gozdov velike črede volkov proti obljudenim krajem, kjer so napadli domače živali.

V Wisconsinu je bila železniška služba paralizirana od težkih snežnih zametov in povzročeno škodo se ceni na več miljonov dolarjev. Prihod mrzlega vremena pa je prinesel odpomoč proti nevarnosti povodnji v številnih krajih.

V Kansasu, Oklahomi, Arkansasu in severnem Texasu bo nastopilo še danes gorkejše vreme.

Mrzli val se pomika danes z veliko naglico proti iztoku.

OŽENIL SE JE S SVOJO MAČEHO.

St. Johns, N. B., 24. februarja. Frederic Brooks iz Bangor, Me., kojega novejši poskus, da se poroči s svojo mačeho, je vzbudil veliko pozornost, je bil včeraj uspešen. Parček je pobegnil v McAdama, N. B.

Vršila se je poroka, a ko se je skušal par vrniti v Bangor, so ga zadržale priseljeniške oblasti in zaljubljenca sta se morala vrniti.

Mrs. Brooks, ki je bila ločena od očeta svojega ženina, je trdila, da je postava, ki prepoveduje take možitve in ženitve neveljavna v njenem slučaju.

Brooks je star dvajset let, njegova izvoljenka pa več kot dvakrat toliko.

OBSODBE RADI ATENTATA NA ALEKSANDRA.

Belgrad, Jugoslavija, 24. febr. Včeraj so bile proglašene razsodbe glede onih, ki so bili odgovorni za poskus, da umore tukaj kralja Aleksandra, dne 29. junija preteklega leta, ko je bil še regent.

Smrtna obsodba je bila proglašena v slučaju Stejića, ki je vrgel bombo. Njegov glavni sokrivec Czaki je bil obsojen na dvajset let ječe s prisilnim delom, dočim je bilo šest komunističnih poslancev, to je članov skupščine obsojenih na zaporne kazni po 2 leti. Ženske, ki so bile obtožene, so bile oproščene.

Devet oseb je bilo ranjenih od bombe, ki se je razpočila pod vozom, ki se je vozil pred onim, v katerem sta sedela kralj Aleksander in Pašić, na poti v narodno skupščino.

O POTOVANJU.

Za potovanje spomladi, poleti in začetkom jeseni je drugi razred na prekoceanskih parnikih že več mesecev naprej razprodan. Že sedaj je težko dobiti prostore drugega razreda za junij in druge mesece. Le malo prostorov je še na razpolago. Kdor bi tedaj hotel potovati prihodnje mesece v drugem razredu, naj nam takoj naznani, da mu preskrbimo prostor.

Frank Sakser State Bank.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.
Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	$ 1.20	1,000 kron	$ 3.80
400 kron	$ 1.60	5,000 kron	$18.50
500 kron	$ 2.00	10,000 kron	$36.00

Glasom naredbe ministrstva za pošte in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati meske potom pošte edinole v dinarjih; za vsake štiri krone bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krone ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	$ 3.10	500 lir	$27.00
100 lir	$ 5.60	1000 lir	$53.00
300 lir	$16.20		

Nemška Avstrija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju."

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarje. Naša pristojbina za vsako posamezno nakazilo do $10.— znaša 50 centov; od $10.— do $50.— po $1.—; za za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čeke in pošiljamo ameriške dolarje v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York
(Advertisement)

V KRUŠNI VRSTI.
Trije tipi brezposelnih v New Yorku. Na sliki so samo trije, to da v mestu je na tisoče takih nesrečnežev.

NOVI R·ZVOJI V TAYLORJEVI ZADEVI

Policija v Los Angeles bo nadaljevala z lovom na temelju migljajev jetnika v Detroitu.

Los Angeles, Cal., 23. febr. — Drugo iskanje se je nameravalo vprizoriti danes tukaj, da se ugotovi mesto, kjer se je baje skrilo pištolo, s katero je bil ustreljen filmski ravnatelj Desmond Taylor in sicer na temelju migljajev nekega Harry Fieldsa, ki je bil aretiran v Detroitu.

Pomožni šerifi so vprizorili iskanje včeraj zvečer takoj po sprejemu brzojavke od oblasti v Detroitu, vsebujoče dozdevno izjavo Fieldsa, a brez uspeha.

Izjavili so tudi, da bodo danes poiskali nekega bančnega blagajnika, ki je soglasno z nadaljno informacijo Fieldsa v Detroitu izmenjal bankovce za tisoč dolarjev, da bi mu ljudje, katere je navedel kot morilce, lahko izplačali $900 za vožnjo z avtomobilom pred hišo Taylorja.

Detroit, Mich., 23 februarja. — Neki Harry M. Fields, ki izjavlja, da je vozil avtomobil, s katerim so se morilci Taylorja pripeljali pred dom slednjega, je izjavil šerifu Coffinu pozno včeraj zvečer, da ve za mesto, kjer je skrita pištola, katero se je rabilo pri umoru Taylorja, gledališkega ravnatelja v Hollywoodu, Cal., pred tremi tedni.

Najnovejše ugotovilo Fieldsa, ki je bil aretiran tukaj radi poneverbe, je bilo sporočeno oblastim v Los Angeles in od uspeha slednjih, da najdejo dotično orožje, je odvisen sklep krajevnih uradnikov glede verodostojnosti izjav jetnika.

Fieldsa je identificiral danes zvečer pomožni šerif Brooks kot agenta za notranjo carino, ki je deloval v bližini San Diego in Los Angeles leta 1915.

Ob onem času je bil Brooks sam član policijske sile v Los Angeles.

☞ ROJAKI. NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. ☜

HARDING PROGLASIL 'DAN DRŽAVLJANSTVA'

Predsednik Harding je odobril načrt federacije ženskih klubov za patriotične proslave 4. julija.

Austin, Texas, 24. februarja. V nekem pismu, katero je dobila Mrs. Percy Pennybacker iz Austina, predsednica departmenta za ameriško državljanstvo, je predsednik Harding odobril gibanje, katero je vprizorila splošna federacija ženskih klubov, da se napravi dan 4. julija "Dnevom državljanstva".

To gibanje se je pričelo v preteklem letu in več kot tristo občin v Združenih državah je vprizorilo slovesnosti, tikajoče se amerikanizma.

Namerava se napotiti slehrno mesto, trg in vas v Združenih državah, da vprizori v tekočem letu slično slovesnost.

— Najboljši utis je napravil name vaš program soglasno s katerim naj se napravi dan proslave naše neodvisnosti tudi dnem, ko se spominja nove državljane na njih dolžnosti in predpravice, — je pisal predsednik Harding.

— To gibanje bo brez dvoma ustvarilo večje in resničnejše cenjenje državljanskih obligacij, — pravi predsednik v nadaljnem.

— Najti je čase, ko je treba podpreti vsak napor, da se predeči resnost in realnost državljanskih dolžnosti.

Mrs. Pennybacker je dobila tudi pismo od poveljnika Ameriške legije, v katerem slednji odobrava gibanje.

ANGLIJA NI DOBILA ŠE NIČESAR OD NEMČIJE.

London, Anglija, 24. februarja. Anglija ni dobila dosedaj še niti penija vojne odškodnine od Nemčije, — soglasno iz izjavo Roberta Horne, angleškega finančnega ministra, na neko tozadevno vprašanje v angleškem parlamentu.

Stroški vzdrževanja angleških okupacijskih sil, ki so znašali dosedaj skoro tisoč miljonov zlatih mark, pa so bili skoro v polnem povrnjeni.

MABEL NORMAND NEVARNO ZBOLELA

Oblasti v Los Angeles so skeptične glede povesti, katero je povedal Fields v Detroitu.

Los Angeles, Cal., 24. febr. — Uradniki, ki preiskujejo morilno zadevo filmskega ravnatelja William Taylorja, so dali izraza vedno rastočemu prepričanju, da je povest, katero je povedal Harry Fields v Detroitu, neresnična.

Medtem, ko se je nadaljevalo s preiskavo, je prišla vest, da je Mabel Normand, filmska igralka ter prijateljica Taylorja, kritično zbolela.

Miss Normand, ki se je zaprla pred nekaj časa v neko hišo v Altadena, v predmestju mesta Pasadena, je baje zbolela na influenci. Preselila se je v Altadeno malo po pogrebu Taylorja.

Miss Normand, ki je bila tesna prijateljica Taylorja, ki je bila ena izmed zadnjih ljudi, ki so ga videli živega, se je nezavestna zgrudila na tla tekom pogrebnih obredov in ob onem času se je glasilo, da se nahaja na robu živčnega poloma.

Globoko prizadeta vsled skrivnostne smrti svojega prijatelja, je Normand zapustila svoje stanovanje v Los Angeles kmalu po zaslišanju pri okrajnem pravdniku. —

Uradniki, ki preiskujejo umor Taylorja, so danes opozorili na dve izpremembi, kateri je napravil Harry Fields v svoji povesti. Ena ta izprememba se je tikala skrčenja svote tisoč dolarjev na sto dolarjev v zvezi z njegovim ugotovilom, da je peljal kritičnega večera nekega Kitajca, neko belo žensko in nekega belega možkega pred stanovanj Taylorja.

Druga izprememba se je tikala prostora, kjer bi uradniki baje lahko našli pištolo, s katero je bil izvršen umor. Uradniki niso našli pištole na nobenem izmed označenih mest.

Poleg tega pa je baje ugotovil Thomas Green, pomožni okrajni pravdnik Združenih držav, da je skušal pred enim letom neki človek, o katerem dompeva, da je bil Taylor, dobiti njegovo pomoč pri iztrebljenju trgovine z omamljivimi sredstvi.

To zadnje dejstvo potrjuje navidez izjavo Fieldsa, da je bil Taylor umorjen, ker se je vmešaval v trgovino z omamljivimi sredstvi.

Kitajec, katerega je omenil Fields v svoji izjavi glede ljudi, katere je peljal pred dom Taylorja, je izginil iz Los Angelesa pred tremi dnevi. Uradniki tudi niso mogli izvedeti ničesar pozitivnega glede bele ženske in belega moža, ki sta se nahajala v skupini.

PROTI BOLJŠEVIŠKI ČASTNIKI PRED SODIŠČEM

PET ČASTNIKOV STOJI PRED POSEBNIM SODIŠČEM TREH, PROTI KOJIH SODBI NI NOBENEGA PRIZIVA. — NIKAKIH ZAGOVORNKOV ALI PRIČ. — POSTOPANJE JE BILO KRATKO IN ENOSTAVNO. — POROČA WALTER DURANTY.

Moskva, Rusija, 23. februarja. Najvišji tribunal v Rusiji, — posebno sodišče treh sodnikov, zastopajočih centralni eksekutivni komitej, proti kojih razsodbi ni nobenega priziva, — je pričel pred par dnevi z obravnavo proti petim častnikom Kolčakovih in Denikinovih sil.

Obtoženi so bili člani carjevega štabnega kolegija ter so naslednji: Vajko, kapitan orenburških kozakov; Afanazijev, častnik neke bele kaznovalne ekspedicije; Voronov, beli špijon in eksekucijski ravnatelj; Memekin, prejšnji beli častnik in poznejši vojaški komisar v Gomel okraju ter Pokrovski. Slednji je obtožen, da je zlorabil svojo pozicijo v rdeči armadi v prid belim. Voronov, Memekin in Afanazijev so obtoženi okrutnosti nad civilnim prebivalstvom v ozemljih, zavzetih od belih čet in špijonaže in Vajko se je baje prikradel med rdeče čete ter jih skušal naščuvati na upor s pomočjo francoskega denarja.

Vsi ti zločini so bili izvršeni pred več kot enim letom in obtoženi so bili v jetniških koncentracijskih taboriščih ali pa živeli od onega časa naprej pri svojih družinah pod najstrožjim nadzorstvom.

Pričakovati je, da bo trajala obravnava par dni, a poročevalec Timesa je izvedel, da sta bila dva obtožena že obsojena na smrt.

Obravnava se vrši v veliki pobeljeni sobi starega carjevega štabnega kolegija Sobo so očividno rabile čete za gledišče, kajti še vedno je bilo par vrst klopi pred pred majhnim odrom, kjer so sedeli sodniki za rdeče pogrnjeno mizo.

Na prvi klopi so sedeli obtoženi, vsak med dvema rdečima vojakoma z nasajenimi bajoneti. Za jetniki je bilo kakih sto in petdeset ljudi, večinima takih, ki so uslužbeni v dotičnem poslopju.

Postopanje je bilo kratko in enostavno. Predsedujoči sodnik, inteligenten, gladko obrit človek, star nekako 40 let, je prečital obtožbo ter pričel nato stavljati vprašanja z veliko naglico. Nikakih prič ni bilo in tudi nikakega zagovornika za obtožene ali pravdnika za državo.

Sodnik ni kazal nikake pristranosti in videlo se je, da nudi obtoženemu vse mogoče prilike, da se opere. Jasno pa je bilo od prvega pričetka, da je bila krivda obtoženih preveč jasno ugotovljena, katero je čul poročevalec, skušal pobiti temeljne obtožbe, temveč obračal svojo obrambo na pojasnilo ali navajanje olajševalnih okoliščin.

Cela zadeva je vzbudila očividno le malo pozornosti med splošnim občinstvom. Celo ljudje, ki nasprotujejo sovjetskemu režimu, omejujejo svoje komentarje na razodbo sodišča.

— Srečni so, da niso bili ustreljeni že davno. — je rekel nekdo. — V naših državljanskih vojnah ni dajala nobena stranka agentom nasprotne stranke pardona, če so jih je zalotilo in flagranti.

Vse zanimanje javnosti se vrti krog vprašanja, zakaj se vrši obravnava ravno sedaj. Nekateri domnevajo, da je to svarilo za bele Ruse v inozemstvu, da ni postal sovjetski režim še tako mil in popustljiv, da bi lahko poskusili svojo srečo.

HOTELA STA KRIŽATI DVANAJSTLETNEGA DEČKA.

Winchester, Va, 23. februarja. Rdečemu Križu se je danes sporočilo, da je bil vprizorjen deloma uspešen poskus križati Harvey Greenwaita, dvanajst let starega sina William Greenwaita. Križanje sta skušala vprizoriti dva črna dečka, katera išče sedaj policija.

Poškodovanega dečka sta prijela oba črnca na tovornih skladiščih Baltimore in Ohio železnice. Odvedla sta ga v neko hišo za spravljanje orodja in dočim ga je eden držal, je drugi zabijal žebelj skozi njegovo roko v zid, s pomočjo kamena. Hotel je pribiti žebelj skozi drugo roko na sličen način, ko sta se črnca nečesa ustrašila ter pobegnila.

Kriki mladega Greenwaita so privabili nekega drugega dečka, kateremu se je posrečilo potegniti žebelj iz njegove roke. Dečka so odvedli domov in izvedelo se je, da so starši posvečali le malo pozornosti poškodbi in da so le namazali rano z nekim mazilom. Ko pa je prišel deček na postajo Rdečega križa, je že strašno trpel in vbrizgali so mu anti-toksin, da preprečijo Tetanus.

NA VSAK NAČIN HOČETA V KONGRES.

Ashland, Neb., 24. februarja. Mogoče prvikrat v zgodovini ameriške ženske volilne pravice, sta sedaj dve sestri kandidatinji za kongres v Združenih državah. Ti dve sestri sta Mrs. Irena Buehl in Mrs. Goui, županka iz St. Peter, Minn.

Pošiljateljem denarja na znanje.

Pri kr. poštnem čekovnem uradu v Ljubljani smo izposlovali, da dobimo vbodeče za vsako naše nakazilo izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca ali njegovega pooblaščenca.

Sporazumno s tem ne bomo zanaprej več razpošiljali dosedaj običajnih obvestil z označbo dneva, ko je bil odposlan denar iz Ljubljane na zadnjo pošto. Mesto teh obvestil bomo poslali za vsako denarno pošiljatev, ki smo jo prejeli dne 9. decembra 1921 ali kasneje, izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca oziroma njegovega pooblaščenca.

Te vrste potrdila pa prihajajo večkrat le počasi z zadnjih pošt nazaj v urad čekovnega urada v Ljubljani, kjer se zbirajo in šele nato odpošljejo v Ameriko; radi tega ter drugih možnih zamud nam bo mogoče razposlati potrdila šele v približno devetih tednih od dneva, ko smo izdali prejemno potrdilo oziroma kakorhitro ista prejmemo. Denar pa bo neglede nato izplačan enako hitro in pod istimi pogoji kot do sedaj.

Frank Sakser State Bank.

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officiers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
		za pol leta	$4.00
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisi brez podpisa in oznamenji se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING 444 TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

KOMPROMIS NA IRSKEM.

Različne politične fakcije v južni Irski kažejo, zmožnost sklepanja kompromisov, ki je prav tako dobrodošla kot je bila nepričakovana za površne opazovalce irskega značaja, da bo ostala tekom tega časa na krmilu stranka Griffith-Collinsa, je preprečil razvoj položaja, ki bi bil nevaren za irsko državo.

Brez dvoma pomenja doro znamenje, da je bil ta kompromis sklenjen kot posledica hrepenenja po miru, katero je pokazala pretežna večina naroda, katerega zastopajo. Če so lahko oni zmerni, govore vse prilike za skorajno odobrenje pogodbe, ki je bila sklenjena v Londonu od strani irskega naroda.

Mogoče domnevajo De Valera in njegovi pristaši, da bodo povečali republikanske šanse s tem, da zavlečejo izvolitev prvega parlamenta proste irske države. Te šanse ali prilike bi se gotovo povečale, če bi bilo na strani Angležev zapaziti katerokoli nagnenje, da se ne drže pogojev sklenjene pogodbe. Na srečo pa ne mislijo Angleži na nič drugega kot na verno izvedenje določb te pogodbe, čeprav je bilo odhajanje angleških čet iz Irske začasno in po potrebi ustavljeno vsled dogodkov, ki so se završili na ulsterski meji.

Medtem ko bodo angleške čete neprestano odhajale ter se bo poslovanje provizorične irske vlade razširilo in poglobilo, je le malo vrjetnosti in prilike, da bodo Irci zavrgli jedro samovlade za senco, katero je obrazložil De Valera v svojem slavnem dokumentu številka 3.

ZAVEZNIŠTVO.

Pred kratkim smo praznovali obletnico rojstnega dne očeta naše domovine. Kot že navada pri taki priliki, je bilo govorov v izobilju, dobrih in slabih, pomembnih in bedastih.

Državniki, oziroma ljudje, ki si domišljajo, da so državniki, so klatili visoke fraze o bratstvu narodov in o vzajemnem delovanju narodov.

Bodočnost so slikali z najbolj rožnimi barvami, ne da bi pri tem pomislili na kup evropskih razvalin.

Ne da bi pri tem premislili, da ni mogoče vrediti razmer toliko časa, dokler bo obdajala duha črna tema versaillske pogodbe.

Naši zastopniki v Angliji so slavili Anglijo, kajti tako se spodobi. In tukajšni zastopniki Anglije so slavili Washingtona. Tudi to se spodobi.

Te fraze se pa hitro razblinijo, če si človek ogleda Anglijo v pravi luči. V Washingtonu je imel jako značilen govor Anglež Henry W. Nevinson. Rekel je, da bi nam Anglija v teku desetih let napovedala vojno, če bi se ne vršila washingtonska konferenca.

Z drugimi besedami rečeno: Amerika je tekom svetovne vojne rešila Angliji življenje. Amerika je tekom svetovne vojne obvarovala Francija pred strahovitim porazom.

In v zahvalo za to, bi nam obe napovedali vojno, kakorhitro bi se začeli njuni interesi križati z našimi.

Washingtonska konferenca je zaenkrat odstranila pretečo vojno nevarnost.

Washingtonska konferenca je utrdila moč Anglije na morju, in kakorhitro bo prišla Amerika žnjo kaj navzkriž, bo vrgel John Bull svojo masko proč.

Sredi največje nevarnosti, sredi svetovne vojne, ko so potrebovali zavezniki naše pomoči, ko je Lloyd George z solzami v očeh prosil za ladje, ko je Francija milo prosila za denar in vojake, so nam neprestano bile na ušesa fraze o nerazdružljivem, s krvjo zapečatenem prijateljstvu med zavezniki in Združenimi državami.

Ko je Angliji pretil pogin, smo ji dali na razpolago našo najboljšo mladino, naše ladje, našo industrijo, našo kri in naše premoženje.

Sedaj pa, ko je krvava komedija končana, nam preti Anglija z vojno.

To je čudno poglavje v zgodbi o zavezništvu.

ŠE VEDNO VOJSKA?..

V stari domovini je še vedno vojska! S svojimi posledicami namreč.

Na tisoče je še zapuščene in zanemarjene dece, ki jej treba nujne in radikalne pomoči, predvsem potom — VZGOJE!

Sorojaki, pomagajmo! Vsak po svojih močeh. Darujmo za — Mladinske domove!

Na delo za preporod naše stare domovine!

Iz Slovenije.

Za 13.000 kron bankovcev

so razgrizle miši nekemu kmetu na Dolenjskem. Ves skupiček prodanih volov je v jeseni shranil na dno skrinje. Ko je te dni pogledal, je našel vse razcefrano in zlleto v prah. Le nekaj bankovcev je bilo še celih, ki jih je prinesel v Ljudsko posojilnico v Novo mesto. Svetovali so mu, naj ob priliki, kar je še različnih večjih kosev, odnese v Ljubljano Narodni banki. Ljudje božji, ne držite denarja doma!

Ljubeznjiv sin.

V nekem mariborskem hotelu je policija aretirala Ivana M. iz Zagreba, ki je ukradel svojemu očetu 25,000 kron. Hotel je zbežati v Avstrijo, a je bil v zadnjem trenutku aretiran in izročen zagrebški policiji. Pri njem so našli še 18,000 kron v gotovini.

Drzen rop pri Ptuju.

Posestnica Kuhar v Rogoznici pri Ptuju je okoli 9. ure zvečer zaslišala doma ropot. Ko je šla pogledat, kaj je, so bila vrata zunaj zvezana z vrvjo, da jih ni mogla odpreti. Pogledala je skozi okno in opazila več moških, ki so obkolili hišo. Bili so roparji, ki so vlomili v shrambo ter pobrali lesso in slanino dveh prašičev, moko, žito in več komadov obleke, naložili vse skupaj na voz in se odpeljali. Škoda znaša 50,000 kron. Domači hlapec, 18letni pohabljen fant, je sicer slišal, a je vsled strahu molčal.

Otvoritev Delavske zbornice.

V dvorani ljubljanskega mestnega magistrata se je vršila konstituirajoča seja Delavske zbornice, ustanovljene z naredbo z dne 21. maja 1921. Zbornica šteje 50 članov. Za prvo sejo te eminentno važne delavske korporacije, ki pomeni neprecenljivo pridobitev za delavske stanove, je vladalo veliko zanimanje. Navzoči so bili vsi člani razen dveh, enemu pa se ni moglo dostaviti povabilo. Tudi na galeriji je bilo precej poslušalcev. Otvoritvi so prisostvovali pokrajinski namestnik Ivan Hribar, načelnik oddelka ministrstva za socialno politiko v Ljubljani, Adolf Ribnikar, višji inspektor rada v ministrstvu za socialno politiko, inž. Štebi, kot zastopnik centralne vlade in nadkomisar dr. Anton Mrak, ki je določen za vladnega zastopnika pri sejah Delavske zbornice. Socialno-demokratična večina, ki šteje 26 članov, je prišla z rdečimi znaki v gumbnicah. Sejo je otvoril pokr. namestnik Ivan Hribar z daljšim govorom, v katerem je najprej pozdravil zbornico imenom obolelega ministra za socialno politiko, dr. Gregorja Žerjava, nakar je razložil pomen ustanovitve Delavske zbornice in njene glavne naloge. Apeliral je na zbornico, naj bi delovala v smislu državotvornosti, ker mora biti vsakomur jasno, da je država, ki je bila ustanovljena od vseh treh plemen, pripravljena dati delavstvu, kar mu gre. Po govoru pokr. namestnika je imenom socialno-demokratične večine prečital Rado Čelešnik socialistično, A. Treiber nar. socialistično, Evgen Lovšin pa izjavo zasebnih nameščencev. Vse tri naglašajo pripravljenost sodelovanja v zbornici, akoprav se ne strinjajo z načinom, kakor je bila sestavljena, češ, da ne odgovarja dejanskim razmeram. Sledila je volitev predsednika. Oddanih je bilo 47 glasov in so dobili: soc. demokrat Melhijor Čobal 26, Evgen Lovšin 10 glasov, 11 glasovnic pa je bilo praznih. Pokr. namestnik Hribar je pozval predsednika Čobala, naj prevzame predsedstvo, nakar so sledile volitve 10 strokovnih predstavnikov, ki bodo tvorili izvrševalni odbor zbornice. Izvoljena je bila z 29 glasovi socialistična lista, v katero je bil po daljši debati sprejet samo narodni socialist I. Bizjak, dočim je bil od organizacijam zasebnih nameščev, ki štejejo nad 12.000 organiziranih članov, kratkomalo od večine oktroiran soc. demokratski zastopnik. 17 glasovnic je bilo praznih. Po volitvah je imenom kluba zasebnih nameščencev bančni uradnik Evgen Lovšin protestiral proti omalovaževanju manjšine, kakor tudi proti očitku nekega soc. demokratičnega govornika, da gre privatnim nameščencem za "Mandatenfägerei", kar bi se lahko trdilo ravno o večini, ki manjšini sploh ne dovoli zastopstva. V izvrševalni odbor so bili izvoljeni kot predstavniki posameznih strok: za železničarje Lapuh iz Maribora, za rudarje Krušič iz Trbovelj, za kovinarje Jeran z Jesenic, za lesne in stavbne delavce Bradaška iz Ljubljane, za usnjarje in čevljarje Jagodic iz Ljubljane, za živilsko stroko Leskovšek iz Celja, za oblačilno industrijo Pečnik iz Ljubljane, za predilno stroko Bizjak iz Litije, za grafično delavstvo Druzovič iz Maribora in za zasebne naleščence Čelesnik iz Ljubljane. Izvrševalni odbor je končno določil za člane Delavske zbornice in njih udeležbo odškodnino, ki znaša poleg potnih stroškov za II. razred železnice dnevnice 50 Din in za prenočnino 20 Din za vsakega člana. Funkcijska doba sedanje Delavske zbornice traja samo eno leto in je njena glavna naloga sestava volilnega reda in poslovnika, nakar se izvoli definitivna zbornica.

Smrtna kosa.

V Domžalah je umrl cestni nadzornik Matija Peitler.

Na Viču je umrla Ludovika Čretnikova.

V Metliki je umrl poštar in posestnik Fran Guštin.

V Ljubljani je umrl bivši mojster Štefan Kostanjec.

V Celju je umrl veleindustrijalec in veleposestnik Karel Pettey, ustanovitelj in lastnik I. jugoslovanske lesne industrije. Pettey je bil znana osebnost v Celju in za časa Avstrije več let mestni župan. Kot tak je bil zelo nestrpen proti Slovencem in se je udeležil tudi znane Linhartove deputacije k cesarju, ki je šla tožit Slovence. Po prevratu se je popolnoma umaknil iz političnega življenja in se posvetil samo gospodarskemu delu. Sicer je bil Pettey ljubeznjiv človek.

Lovski plen.

Te dni je ustrelil v Padežu na Dolenjskem velikega divjega prašiča trgovec I. Bahovec. Marjasec je bil 180 kg težak, 115 cm visok in 2 m dolg. To je v teku enega leta peti ustreljeni prašič. Za ta čas in v naših krajih je to zelo zanimiv lovski plen.

Zanimiva razprava.

Koncem meseca aprila lanskega leta je v gorenjskem vlaku govoril dr. Kavčič, višji komisar ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu, da se v Sloveniji vagoni "prodajajo" ter namignil pri tem na funkcijonarje inšpektorata državnih železnic v Ljubljani. Funkcijonarji inšpektorata, ki imajo z dostavo vagonov posla, in sicer vodja vozovnega vodstva Mrak, referent za promet Žemlja in šef inšpektorata Negovetič so vložili tožbo proti so vložili tožbo proti dr. Kavčiču, ki je nastopil dokaz resnice. Sedaj se je vršila sklepna razprava pri ljubljanskem okr. sodišču, pri kateri pa so predlagane priče izpovedale negativno. Dr. Kavčič je podal končno častno izjavo, da obžaluje vse svoje obdolžitve in se zaveže plačati vse stroške, nakar so zasebni obtoženci tožbo umaknili.

Duhovniški prepad.

Na progi Celje—Dravograd se je vozil neki kaplan, ki je vsled svoje pijanosti vzbujal pri sopotnikih splošno nevoljo, pri šolskih otrocih, katerih je bil poln voz, pa veliko pohujšanje. Brez povoda je kaplan začel pretepati nekega učenca meščanske šole v Žalcu ter ga s pestjo pobil na tla. Ko je neki obrtnik neotesanega gospoda opozoril, da nima pravice pretepati otrok ter ga pozval, naj se ne obnaša nespodobno, ga je kaplan udaril s pestjo v obraz in mu zadal še en udarec, ko je obrtnik izjavil, da si bo poiskal zadoščenje za nekvalificiran napad. O zadevi bo razpravljalo sodišče, ki bo vročekrvnega pastirja poučilo, da nima ovčic za pretepanje.

Vroča kri.

56letni posestnik Ivan Murn iz Prezida je pozno v noč popival v gostilni Malnar v Črnem logu. Pri sosednji mizi je popivala večja družba, s katero se je kmalu razvnel prepir. Ko je Murn uvidel, da sam toliko nasprotnikom ne bo kos, jo je hotel popihati. To pa fantom ni bilo prav. Skočili solza njim, ga na dvorišču podrli na tla in v temi prav pošteno pretepli s poleni po glavi, da je imel vso okrvavljeno.

Peter Zgaga

PESEM
v
narodnem duhu
narodni jedi v čast ziložena
in posvečena
v hvaležni besedi
rojaku Dejaku
v
Federal, Pa.

Težak zaboj, težak zaboj
prinesel je ekspres nocoj,
rekoč: "Na, Zgaga, ta je tvoj.
Saj malokdaj kdo pošlje kaj,
kdo da kaj ti le malokdaj.
Le včasih seče kdo na voz
in ti pripelje jo pod nos . . ."

Jaz tehtam, težkam — kaj bo to!
Kaj je v zaboju? — Bombe ni.
Na Estku nič opombe ni,
da iz Čikage pošljejo.

Pečat pove mi, da iz Pa.
prihaja pošiljatev ta.
Zlato že ni — ker v črni Pa.
sedaj ne kopljejo zlata.

"Mogoče prasce koljejo?"
— pristavi v slinah Benedik. —
Saj res, saj res — glej ga, hudik —
mogoče prasce koljejo!

Odpremo združenih moči
reštetokrat zabit pokrov
in zremo zbuljenih očí,
zavohamo si v dno nosov:
pozdrav ta nenavaden, nov.

Po dolgi, dolgi vrsti let,
ko taval sem v tujino vjet
se mi zazdi, ko ta pojav
sem videl, da mi je pozdrav
poslal moj dom. No, zdaj jih bom!

Glej, duša, glej! Srce se smej!
Najprej je vrsta krvavic,
pod njimi vrsta jetrnic,
ob strani truma mesenic
in spodaj, in počez in vštric
vsepolno drugih klobasic.

Ne vem, kako jim pravijo.
Vem le, da lakot davijo.

Na dnu zaboja čudna stvar,
ki dal jo bom Zakrajšku v dar:

Klobasa dolga pet pedi
in težka, da mu vse teži,
ki mu poštenost vagajo
veliko prej cmagajo
prej, predno mu jo zvagajo.

Na prsa bi mu jo pripel
in trdno zvezal mu roke,
da bi nikdar do ne ne smel
ter v slastni strasti skoprnel.

Zasluženo že vsaj gorje
na svetu enkrat bi imel.

Naprej smo čistili teren
v zaboju . . . In smo našli hren
in špeha, zelja ter stvari,
ki jim v New Yorku para ni.

V kotičku skritem mc je pa
deviška "pratca" čakala:
Meso devičje — kožica
na njem je kakor rožica.
Na njo sem jaz vzel patent,
čeravno je ves regiment
prijateljev zahrepenel
po nji in bi jo rad imel.

No, vsi smo jedli, frigali,
prav nič se nismo brigali
za petek in za sveti post.
Nikomur ni nobena kost
zastala v grlu. Vse nebo
se je z jedači strinjalo.

Še angeljci nadzemeljski
stopili bi na našo stran
in v petek z nami jeli bi
če k nam na zemljo smeli bi.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STEBLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavija irredenta.

Poslanec Šček za italjansko-slovenski sporazum.

Goriški poslanec Virgilij Šček razpravlja v tržaški "Edinosti" o stališču, katero naj bi zavzeli Slovenci. Med drugim piše: Edini kriterij, ki nas mora voditi, je sprava z Italjani in mirno življenje ž njimi, s katerimi moramo v mestu sobivati. Če hočemo to doseči, je nujno potrebno, da nas italjanski rojaki priznajo za enakopravne. V tem trenutku kulminira načelo enakopravnosti v želji po slovenskih šolah v Gorici. To je conditio sine qua non. Italjani in Slovenci v novih deželah imajo zgodovinsko nalogo. Med Italijo in Jugoslavijo se je sklenila le pogodba, ne pa mir. Mir med Slovenci in Italjani na Primorskem, v Gorici, Trstu in Istri. Mir med Slovenci in Italjani na Primorskem pomeni mir med Italijo in Jugoslavijo. Tega miru smo mi Slovenci in Italjani v Gorici potrebni, krvavo potrebni sta ga tudi Jugoslavija in Italija, ki si morata v svrho gospodarske povzdige vzajemno pomagati. Mir med Italjani in Slovenci na Goriškem se dá doseči. Dajte nam, kar nam gre. Mi pozivljamo italjanske sorojake na sporazum s Slovenci.

Razpust trgovinske komore.

Trgovinska komora na Reki je razpuščena, ker je bila ustanovljena še pod Avstro-Ogrsko ter ne odgovarja sedanjim političnim razmeram.

Italjanske spletke proti Reki.

Odposlanec Jugoslovanske riječke stranke Gavro Stejić je dopisniku "Jutra" izjavil med drugim: "Došel sem v Beograd, da razpravljam z merodajnimi faktorji o vprašanju Reke in Sušaka, zlasti glede vzpostavitve prometa med Reko in Sušakom. Reka tako dalje ne more živeti, ker se nahaja v agoniji. Italija drži Sušak in zlasti Baroš okupirana, da bi izsilila tako od Jugoslavije čim bolj ugodno trgovsko pogodbo in da bi preprečila, da bi se Reka kot samostojna država pogajala z Jugoslavijo. Politiko Jugoslovanske reške stranke so akceptirali vsi merodajni krogi. Gospod Pašić je pa izjavil, da ni govora o kakih pogajanjih niti z Italijo, niti z Reko, dokler niso izvršene vse točke rapallske pogodbe. Kar se tiče šibeniškega incidenta, je beograjska vlada dalje sklenila, zahtevati, naj izvršitev rapallske pogodbe izposluje Zveza narodov. Italiji so se z zaroko kralja Aleksandra z rumunsko princezinjo Mariolo zrušile zadnje nade in bo sedaj primorana, pristopiti k resni, pošteni izpolnitvi svojih obveznosti. Z Reko se bo lahko našel sporazum potom njenega predsednika Zanelle, ki je sicer Italjan, a goji odkrito željo, da se sklene čimpreje sporazum med Reko in Jugoslavijo. Glede zadnjih fašistovskih napadov na Reki, vem, da so fašisti dobro pripravljeni in preskrbljeni z municijo in vsem potrebnim. Policija pa ni organizirana na odpor. Zato mora biti briga predsednika Zanelle, da te nedostatke odpravi."

ADVERTISEMENTS

Najboljše postave so najbolj priproste.

Rimski modrijan drugega stoletja, Celzij je zbral temeljne postave terapevtike oziroma zdravljenja bolezni v slavno geslo: Cito, tuto et jucunde, — hitro, varno in prijetno! Trinerjevo Grenko Vino popolnoma odgovarjatem zahtevam. Pomaga hitro, njegovi uspehi so gotovi in je prijetno za piti. Njegov sloves raste z vsakim dnem, kajti bolniki, ki so trpeli vsled slabega teka, zaprtja ali drugih želodčnih bolezni, vidijo uspehe v svojem izboljšanem zdravju, kupujejo pri svojem lekarnarju ali prodajalcu zdravil še več ter pošiljajo svojim prijateljem, Trinerjevo Grenko Vino je dobro zdravilo zoper dni influence. Drži črevesje odprto, ter spravi kri h polni živahnosti. Uporabljajte tudi Trinerjev Antiputrin, izborno sredstvo za izpiranje ust in čiščenje nosa. Na teh dveh mestih se ponavadi pojavi vnetje.

PRIHRANITI SVOJ ZASLUŽEK -- JE KREPOST!

ALI VEŠ, kako dolgo bos sposoben za delo?
ALI ŽELIŠ imeti svoj dom in svojo rodbino v njem?
ALI VERUJEŠ da si neodvisen, ko imaš prihranjen denar v banki? Da nikogar ne prosiš miloščine in posode? Vsakdo te spoštuje ker ve, da si svoj v svojem!

DELAJ, PAZI IN ŠTEDI — IN BODI SAMOSTOJEN!

Pri nas nosijo uloge do nadaljnega 4% na "special interest account". Pokritja z najboljšimi državnimi in mestnimi bondi. Državno nadzorstvo. Vloge pošljite po pošti potom "postal money ordra" vsak teden ali vsak mesec.

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

FRANK SAKSER STATE BANK
glavno zastopstvo Jadranske Banke

Papeštvo nekdaj in sedaj.

Odkar je cesar Konstantin Veliki proklamiral krščanstvo za državno vero rimsko - bizantinskega imperija, je bilo postavljanje rimskih škofov, ki so kot nasledniki apostola Petra že od prvih časov zavzemali odlično mesto v cerkveni hierarhiji, verska politična stvar. Rimski in pozneje nemški cesarji so izvrševali potrditev papeža pred njegovo konsekracijo kot svojo vladarsko pravico in začetkom 12. stoletja je nemški cesar Henrik III. odstavljal in imenoval papeže po svoji milj volji.

To je bil vrhunec svetovne moči nad papeštvom, ki je sredi istega stoletja pričelo z ljutim odporom. Nikolaj II. je leta 1059. izključil lajiški element od papeške volitve in že pod Gregorjem VII je papeštvo kot namestništvo božje nadvladalo cesarsko moč ter nastopil otudi pot posvetnega primata

Dolga stoletja je bil rimski papež cesar vseh cesarjev in kralj vseh kraljev, ki so svoj vpliv na vatikansko politiko skozi stoletja mogli uveljavljati le s spretno taktiko in intrigo. V novem veku pričenja propadanje papeževe posvetne moči, katere zadnji ostanki so se porušili z izgubo papeške države pred 50 leti. Toda dejanske posvetne moči papeštvo ni izgubilo, rimski klerikalizem se uveljavlja v katoliških državah potom posebnih političnih organizacij in strank ter vsled svojih intimnih zvez s katoliškimi dinastijami.

Ne brez hudih bojev in najostrejšega odpora prizadetih držav ki posegajo v obrambi po drastičnih sredstvih Kulturkampfa in popolne ločitve cerkve od države. Končno pade zadnji veliki steber — Avstrija. Nastaja nova epoha v papeški politiki. Vatikan se zopet približa Franciji, razpravlja mirno s Čehi o ločitvi države od cerkve prične iskati sporazuma z "roparjem" Italijo. To vse je delo pokojnega Benedikta XV.

Papeštvo stoji danes na razpotju. Politična dedščina pokojnega papeža nalaga nasledniku silno težavno in opasno nalogo. Navidezno gladka pot vodi lahko v popolno odvisnost Svete Stolice od modernega Rima, gotovo pa pomeni likvidacijo tisočletne skrbno vzdrževane fikcije, da papeževo kraljestvo ni le od onega sveta. To je jedro nasprotstva med obema strujama v kardinalskem kolegiju, ki voli novega poglavarja katoliške cerkve.

Do leta 1908 so Španija, Avstrija, Francija in Portugalska izvrševale pravo ekskluzije ter izključevale od izvolitve nepovoljne kandidate, zadnjič leta 1903, ko je Avstrija izključila kardinala Rampollo. Na njihovo mesto je stopila sedaj Italija, ki se sicer nagiba k izključitvi, tem bolj pa k politični agitaciji in pritisku na papeževe volilce. Nova doba ji to dovoljuje: v kardinalskem kolegiju je, kakor vedno, večina Italijanov, katerih razpoloženje je danes povsem drugačno nego je bilo pred leti. Sveti duh, ki ima po božjem zatrdilu posebno vlogo pri izvolitvi papeža, že 400 let ne najde med drugimi narodi nobenega vrednega kandidata za nasledstvo svetega Petra in ni dvoma, da tudi v bodoče inspiracija svetega kolegija ne bo iskala novih poti.

Posebna vloga v politiki Vatikana je bila vedno odmerjena Slovanom. Tudi papeška volitev je zanimiva ilustracija k temu vprašanju. V kardinalskem kolegiju imajo po svoji ogromni večini protestantski Nizozemci svojega Rossuma, Jugoslovani, Čehi, Ukrajinci v svetem kolegiju nismo zastopani in le Poljaki imajo dva kardinala.

Italofilsko strujo v svetem kolegiju vodita bivši pomočnik pokojnega papeža kardinal Gaspari in kardinal Maffi. Pripadajo ji med drugimi kardinali Lega, Tacci in Ratti, sedanji papež. Na čelu "klerikalne struje" stoji španski Merry del Val. — Italofilska stranka, ki je v večini, je tudi zdaj izvolila papežem Italijana, o katerem je prepričana, da je pogodu italijanski vladi, kateri se hoče Vatikan čim tesneje približati. ("Jutro").

Razmerje Jugoslavije do Vatikana.

V Belgrad je prispel zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, da služi za pokojnega papeža Benedikta XV. svečani rekvijem v belgrajski katoliški cerkvi. Rekvijemu so prisostvovali kralj, dvor, vlada, diplomatski zbor, parlament in generaliteta.

Jugoslovanski časnikarski poročevalec je posetil papeškega nuncija in poslanika Svete Stolice na belgrajskem dvoru, monsignorja Cherubinija, ki mu je izrazil svoje zadovoljstvo nad posetom sotrudnikov naših listov v Jugoslaviji, ki so tako razširjeni tudi v katoliškem svetu in ki so vedno pripravljeni obvestiti svoje čitatelje o vsem, kar zanima katoličane.

Potem je nuncij nadaljeval:

— Sveta stolica in kraljevina SHS se nahajata v izvrstnem medsebojnem razmerju. Sveti stolici je bila prijetna pozornost vaših zunanjih predstavnikov vaše države povodom smrti papeža Benedikta XV. Meni so izrazili sožalje kralj, ministrski predsednik Pašič in zunanji minster Ninčić, ki je tudi v skupščini počastil pokojnika.

Velika škoda je, da konkordat, ki velja sedaj samo za Srbijo, ne obsega vseh delov vaše države, stvorjene in proširjene leta 1918. Ne vem, ali bo mogoče storiti to morda v bodočnosti, ali pa s bo moral za nove pokrajine skleniti nov konkordat. Sedaj proučujeta to vprašanje Vatikan in vaša vlada. V vsakem slučaju pa spremlja Sveta stolica simpatično razvitek vaše obnovitve in razumeva težkoče, ki so neizogibne pri zgradnji temeljev tako obširne države.

Ako se tudi ne razširi konkordat na nove pokrajine, katerih prebivalstvo je povečini katoliško, sem vendar prepričan o dobri volji vaših kompetentnih krogov, posebno ministrstva zunanjih poslov in ministrstva ver.

Sveta stolica je vaši državi naklonjena. To bo pokazala tudi pri skorajšnjem imenovanju novih škofov v Jugoslaviji.

V dveh do treh tednih potujem v Rim in se nadejam, da bodo do tedaj rešena vsa vprašanja med Sveto stolico in vašo državo. — Glede škofij v Vojvodini, katerih ozemlje je sedaj razdeljeno med tri države, Jugoslavijo, Romunijo in Madžarsko, se bo Sveta stolica ozirala na ozemlja, ki spadajo v okvir vaše države.

Simpatičen vtis je napravila tudi odredba, da se v prestolnici vaše mlade države po prvem cerkvenem dignitarju Jugoslavije odslužujejo svečane žalobne službe božje za pokojnim papežem. —

Kaj so vse našli v kraljestvu egiptovskih faraonov.

V grobiščih v Lahunu in Gurabu v zgornjem delu Egipta se vrše že dlje časa izkopavanja in muzej pennsylvanskega vseučilišča v Ameriki je dobil od tam že več sto predmetov. Ena najposlednejših zanimivosti, katere je dobil rečeni muzej, je model pivovarne, ki je star okoli 3700 let. Kakor rečeno, model je bil narejen okoli 1800 pred Kristusom in kaže, da je bilo pri njem zaposlenih okoli 12 oseb, ki so izdelovale pivo iz ječmena. Celo ječmenovih luščin so našli za kako pest. Med drugimi zanimivimi predmeti sta tudi dva čolna z vesli in jambori, ki sta "nosila duše mrtvih Egipčanov preko Nila". Dobilo se je tudi več kipov izrezanih iz lesa, ki predstavljajo delavce, prenašajoče žito.

Wilsonova razkritja.

Bivši predsednik Wilson bo objavil svoje zapiske z mirovnih pogajanj in tajnih posvetovanj sveta četvorice in devetorice pod naslovom: "Amerika in svetovni mir". Nekateri ameriški politiki hočejo to preprečiti s posebnim zakonom, ki bi prepovedal objavljati državne dokumente brez dovoljenja vlade.

Slika nam kaže kip pokojnega papeža Benedikta, katerega so postavili v Carigradu. Stroški kipa so bili plačani iz prostovoljnih prispevkov Židov in Turkov.

Prerokbe Malahijeve.

Cela vrsta starih prerokovanj se peča z novimi papeži. To so kabalistične spekulacije, poine starinskih krogov, puščic in druge srednjeveške navlake, ki lahko pomeni vse ali pa nič. Od teh prerokovanj so najbolj znane prerokbe Malahijeve. Ta menih je živel početkom enajstega stoletja in je napisal knjigo s prerokbami o papežih. Druga roka je najbrž nadaljevala prvotni tekst do "konca sveta". Knjiga s temi prerokbami je bila zadnjikrat natiskana in izdana leta 1670, to najnovejše izdanje je torej že dovolj staro. Malahijeva prerokba ima to posebnost, da je menih za vsakega papeža izrekel poseben rek, čegar smisel označuje življenje in delo dotičnih papežev. Slučaj je hotel, da se smisel teh splošnih rekov zares strinja z dogodki. Zato se najdejo še nekateri, ki trdno verujejo v to prerokbo.

Cisterzijanski menih Malahija je tako naprimer za Pija IX. pripravil označbo "crux de cruce" križ od križa. Res je podlegel Pij IX. v borbi z zedinjeno Italijo in izgubil svojo državo. Lahko bi bilo spraviti to prerokbo v soglasje z istino, ker je križ v grbu savojske kraljeve hiše, in od te italijanske dinastije, ali od njenega križa, je prišel "križ" premaganemu Piju.

Za Leona XIII. je Malahija rekel, da je "lumen de coelo", luč z neba, ali luč na nebu. Nekateri razlagajo, da je s tem mišljena Leonova svetost, drugi pa mislijo na njegov grb, repatico na modrem polju.

"Ignis ardens" naj bi bil Pij X. Pomen te označbe so spoznali, ko je ta papež pričel svojo ognjevito gonjo proti modernizmu.

Bolj skrbi polna je beseda Malahijeva o Benediktu XV. "Religio depopulata". Ljudje brez vere! No, zares je mnogo vere izpuhtelo v zadnjih letih, ne samo — "verske" vere, ampak vere v — marsikaj. Gotovo je, da je danes trumf uživanje in pa sirovi materializem in da je marsikatera — "vera o sebi" vzeta.

Prerok pravi, da sledi potem le še osem papežev, potem pa pride — pogin sveta. Novi papež ima označbo "Fides intrepida" neustrašna vera. Njemu sledi — "pastor angelicus" (angelski pastir), potem "pastor et nauta" (pastir in pomorščak). — torej ne več "vatikanski jetnik", dalje "flos florum" (cvetka cvetja), potem zadnji trije z dosedaj še nerazumljivimi simboli: "De medietate lunae" (o sredini lune) "De labore solis" (o delu solnca) in "Gloria olivae" (slava oljke. Potem pa pride zadnji papež Peter Rimljan — torej zopet Lah — ki pa bo imel težave. Malahija namreč pravi: "V času, ko bo sveta katoliška cerkev izpostavljena najhujšim preganjanjim, bo papež Peter Rimljan, ki bo pasel svoje ovce v velikim naporom, nato pa bo človeštvo propadlo in strašni sodnik bo sodil človeštvu". Tudi po tej prerokbi ne bo sedanja generacija več doživela zadnjega papeža.

Versko vprašanje v Jugoslaviji.

V pariškem dnevniku "Journal des Debats", ki velja kot glasilo francoskih katoličanov razpravlja Albert Mousset o verskem vprašanju v Jugoslaviji in pravi

— Srbi, Hrvati in Slovenci žive danes pod režimom svobode, kar se jasno vidi tudi v njih verskih vprašanjih. Po statističnih podatkih je v novi državi 5.360 000 pravoslavnih, 4.975.000 katoličanov in 1.360.000 muslimanov. K temu pride še 130.000 protestantov in istotoliko židov.

Princip verske strpnosti tvori stari srbski rek: "brat je mio, — koje vere bio"; vpliv tega tolerantnega naziranja se je kazal zlasti v reševanju mnogih kočljivih vprašanj v teku ustavne debate. Nikdar ni šlo za verska — vprašanja ali religiozne principe kot take, povsod se je pojavljal edinole odpor proti zlorabi vere in cerkve v politične namene! — V ti borbi se je jasno pokazala tudi separatistična tendenca, ki je pod verskim banderom vodila politično borbo proti Beogradu. To se vidi zlasti med Slovenci, — kjer slovenski klerikalci pod firmo katoličanstva zanašajo v narod partikularistične tendence, a hrvatski federalizem išče v katoličanstvu, ki ga razumeva popolnoma napačno, predvsem agitacijsko sredstvo proti narodnemu in državnemu edinstvu.

To agitacijo katoličanov so — znali spretno izrabiti zunanji sovražniki Jugoslavije, ki so razglašali, da se zatirajo v Jugoslaviji narodnostne in verske manjšine. Celo v nekatere francoske liste se bile vtihotapljene vesti, kako vodi Beograd protikatoliško propagando, da, govorilo se je celo o tem, da bo Vatikan protestiral proti zatiranju katoličanstva v Jugoslaviji.

Proti temu natolcevanju je moral kot mož časti nastopiti sam papeški nuncij v Beogradu, Cherubini, od katerega izhaja v vatikanskem "Osservatore Romano" dopis iz Beograda, ki jasno in odločno nastopa proti podtikanju protikatoliške propagande v Jugoslaviji."

Ta članek francoskega publicista in to katoliškega publicista naj služi v pouk vsem onim, ki vzdihujejo nad preganjanjem katoličanstva v Jugoslaviji, a istočasno pod katoliško firmo vrše najogabnejšo protidržavno propagando. ("Jutro".)

Italija in angleško - francoska zveza.

Kakor poroča pariški "Temps" nameravata Francija in Anglija ponuditi Italiji, naj vstopi v njuno defenzivno zvezo. Italijanski zastopniki na cannes ki konferenci, predvsem Bonomi, se kažejo pripravljeni, da sprejmejo to ponudbo. "Temps" pripominja, da bi imela taka defenzivna trozveza le dobro posledico, ki bi se spričo tozadevne zvezne pogodbe likvidirala vsa še nerešena vprašanja med Francijo in Anglijo.

Tajna francosko-japonska pogodba.

Povodom konference v Cannesu objavlja londonski "Manchester Guardian" članek, v katerem trdi, da je obstojala med Francijo in Japonsko tajna pogodba o vzhodni Sibiriji in da je Francija hotela v Rusiji vzpostaviti caristični režim.

Članek dokazuje to tajno zvezo na podlagi sledečih dokumentov:

Francoski minister zunanjih zadev je javil dne 28. decembra 1920 francoskemu poslaniku v — Tokiju, da so pogajanja z ruskimi delegati končana in da ruska delegacija odhaja v Šanghai, kjer bo organizirala vse potrebno. —

Japonska vojna misija pošilja dne 6. januarja 1921 japonskemu ministru zunanjih zadev poročilo, da se je dosegel zadovoljiv sporazum glede evakuacije Vranglove armade in to v prvi vrsti po zaslugi Francije. Francija pa ne more vzdržavati sama te armade, zato je potrebno zavezniško sodelovanje, ker je obstanek te armade nujen, ker jo bo v doglednem času Francija rabila v svoje svrhe.

V protokolu z dne 14. januarja 1921 se zahvaljuje francoska vlada Japonski, ki je podpirala francoske težnje v sibirskem vprašanju. Poudarja pa, da se nikakor ne strinja z okupacijo Sibirije, — ker to spada v kompetenco vseh zaveznikov. Francoska vlada je na zadovoljna, ako Japonska zasaseda vzhodno Sibirijo, s pogojem, da je ne anektira.

V važnem diplomatskem dokumentu z dne 12. marca 1921 so naznačene razne točke pogodbe in sporazuma med Francijo in Japonsko. Japonska vlada se je obvezala, da transportira Vranglovo armado, da pripravi potreben denar in orožje, da jo podpira v njenih operacijah in da bo podpirala sploh vsako akcijo proti boljševikom. Japonska pa dobi zato proste roke v Sibiriji in sicer tako, da sicer prizna rusko upravo, da pa bo ta pod japonsko kontrolo. Vse koncesije v Sibiriji prehajajo na Japonsko, madžurska železnica ostane v ruski upravi, toda pod japonsko kontrolo, a Japonska ima vedno pravico, da kupi to železnico.

Posebno važen je dokument, ki je datiran iz dni, ko se je že splošno govorilo o washingtonski konferenci. Ta dokument je brzojavka francoskega ministra zunanjih zadev japonskemu ministru zunanjih zadev. V brzojavki stoji med drugim: "Mi imamo v slučaju zloma boljševizma in restavracije carizma dobro organizirano in dobro oboroženo armado v Madžarski in Jugoslaviji pripravljeno da vsak trenutek vdre v Rusijo in tam vzpostavita red in stari monahistični režim." V brzojavu z dne 7. septembra se japonski minister zunanjih zadev zahvaljuje francoskemu poslaniku za usluge, ki jih je storila Francija japonski vladi.

V koliko je točno to angleško razkritje, bo dokazala gotovo debata, ki bo sledila temu senzacionelnemu dogodku.

Nas mora interesirati pasus v zadnjem dokumentu, kjer se govori, da ima Francija pripravljeno v slučaju restavracije starega režima dobro vojsko v Madžarski in Jugoslaviji. Kakšna naj bo ta francoska vojska v Jugoslaviji, ki razpolaga ž njo Francija, je res malo čudno. Ako Francozi mislijo na Vranglovo armado, je to malo pretirano, ker ta armada danes kot celota ne eksistira več

To pač ve tudi francoska vlada, zato imamo upravičene dvome o verodostojnosti dokumentov, ki jih navaja omenjeni angleški list. Vesti o francosko - japonski zvezi so se pojavljale že ponovno, a izkazale so se vselej kot neutemeljene. Verjetno je, da bo tudi sedaj tako.

Atentat na vlak v Italiji.

V bližini Novare se je dogodil nov napad na brzovlak Trst - Bordeaux. To je ž etretji slučaj na istem progovnem odseku. Tokrat je bil težko ranjen neki marki Brichtenau, a zločin je vzbudil veliko senzacijo, ker so po mnenju potnikov napadalci uporabljali strojne puške.

Aretiranih je bilo nekaj komunistov.

Laške spletke na Bolgarskem.

Po političnem in diplomatskem neuspehu, ki ga je doživela Italija s svojo politiko v jugovzhodni Evropi, ko je izgubila postojanko za postojanko za postojanko, je bilo pričakovati, da bo prišla rimska Consulta do samospoznanja in skušala potom prijateljskih sporazumov in dogovorov rešiti vsaj še to, kar bi se dalo rešiti.

Toda tudi v tem važnem trenotku je zmagal v Italiji nad razumom in politično uvidevnostjo zlovešči in tolikokrat napačno razumevani sacro egoismo. Italija noče prijateljskih odnošajev z državami, ki tvorijo danes odločini faktor v jugovzhodni Evropi, ona išče zaveznikov in prijateljev tam, kjer upa, da najde sovražnike onih, ki jih tudi Italija sovraži. Italija je velik prijatelj Albanije, ki naj bi bila stalen trn v našem mesu; plete neprestane intrige v Budimpešti, smehlja se vabljivo ubogim Avstrijancem. Povsod tu njena politika ni mogla doseči drugih uspehov proti Jugoslaviji nego trenotne

Sedaj se pripravlja, kakor vse kaže, na mnogo resnejšo in dalekosežnejšo akcijo. Te dni izročajo zastopniki Italije evropejskim kabinetom vabila Italije na konferenco v Genovi. Tudi Bolgarija je pozvana, da sodeluje. S tem stopa Bolgarija zopet kot enakopraven član v družbo civiliziranih držav. Ta trenotek hoče, kakor izgleda, porabiti Italija, da raveže Bolgarijo popolnoma na sebe. Množijo se vesti, da se med Rimom in Sofijo živahno razpravlja o zaroki kralja Borisa z laško princesinjo Jolando.

Položaj Bolgarije je silno težaven. Njene notranje razmere so strahovite: red se vzdržuje le z nasilnimi sredstvi diktatorja Stambolijskega. Navzlic vsem strašnim preizkušnjam bolgarski narod do danes ni mogel se oprostiti nadvlade šovinistične oligarhije "makedonstvujuščih", ki podobno kakor madžarska gentry išče vedno novih potov in sredstev za šovinistično politiko napram sosedom, zlasti proti Jugoslaviji. Ministrski predsednik Pašič je z ostro besedo moral obtožiti Bolgarije, katere državniki neprestano poudarjajo svojo korektnost, istočasno pa mirno gledajo, kako se vedno nove komitaške čete pripravljajo za pohode na jugoslovansko ozemlje. — Na znotraj razdejana, na zunaj osumljena nelojalnosti, je Bolgarija danes glavni element nemira na Balkanu. K njej prihaja zdaj Italija ne v onem neslobičnem prijateljstvu, s katerim bi jo mi Jugoslovani želeli podpreti, da se oprosti sramotne dedščine koburške politike, temveč narobe, da je ohrani v stalni napetosti proti sosedom, da se je posluži na vzhodu Jugoslavije po receptih, ki jih sama izvaja na zapadu.

Ni težko uganiti, zakaj se je obraz Italije tako ljubeznivo nasmehljal Sofiji. Krasni načrti z Bukarešto so propadli, preostal je, odkar se je vsled jugoslovansko - grškega sporazuma skrhala albanska ost, na Balkanu le še en adut — Bolgarija. Italijanska diplomacija je dotirala svojo igro z visoko ceno: navzlic nesigurnosti položaja kralja Borisa in cele koburške dinastije, ponuja v Sofiji hčerko svojega kralja

Igra je visoka Ali se bo dala Bolgarija zapeljati? Ali bo poslušala laške zapeljivce? Države okoli nje se danes organizirajo v močno zvezo, ki hoče vzdržati red na Balkanu in garantirati pravične uspehe velike vojne. Konsolidacija napreduje. Bolgarija stoji na strani. Toda nikdo ne želi, da bi stalno ostala osamljena in Jugoslavija ji noče biti sovražnik. Resno, a ne neprijazno besedo je te dni čula Sofija iz Belgrada. Še sklijo strašne rane bolgarskih izdajstev in grozodejstev. Toda se že celijo, in spoznanje, da bo treba pozabiti, zmaguje. Na Bolgariji je, da pokaže z dejanji možnost novega prijateljstva. Če bo dopustila, da se v Sofiji vgnezdi laška intriga, če bo italijanska roka znela zgrabiti za vajeti bolgarske politike, potem je ta dokaz neizpetljiv in Polgarija je krenila na pota, ki vodijo daleč proč od sporazuma in prijateljstva.

Odločitev za Bolgarijo ne more biti težka. Dovolj ima pametnih državnikov, ki uvidevajo, da išče Rim v Sofiji le sovražnike Jugoslavije, da igra Italija politiko zadnjega aduta na Balkanu.

Politika zadnjih adutov pa je opasna za onega, ki jo igra, in za one, ki ji pomagajo.

Razne vesti.

Karl Habsburg ostane zvest — Madžarski.

V razgovoru s sotrudnikom lista "Az Ujsaga", je Karel v — Funchalu izjavil, da smatra edino Madžarsko za svojo pravo domovino. Naj se je v preteklosti in naj se tudi v bodočnosti zgodi karkoli, on je prepričan, da mu je madžarski narod vedno zvest. — Edina njegova želja je, da sme sodelovati v veliki borbi za madžarski narod. — Grof Hunpadi, dosedanji Karlov "komornik" je zapustil Funchal, ker znašajo njegovi izdatki dnevno 70.000 kron. Člani madžarske aristokracije so sklenili, da se bodo vsake tri mesece izmenjavali pri Karlu.

Šund - romani na grmadi.

V berlinskem predmestju so te dni na ogromni grmadi sežgali naso šund - romanov in povesti. Knjige so znosili šolarji na poziv šolskih oblasti. Kdor je prinesel dve knjigi slabe vrste, je prejel dobro novo knjigo. Autodafe se je izvršil slovesno ob asistenci uradov in požarne brambe. Včasih so sežigali na zahtevo cerkve in na pritrdilo vlad razne krivoverce, ki so bili v istini le neprijetni kritiki, svobodomisleci in moderni znanstveniki ali brezobzirni fanatiki, včasih so na grmadah sežigali čarovnice, stare in mlade, ki so bile komurkoli na poti ali pa so bile žrtev maščevanja in neumnosti. Danes sežigajo v Berlinu slabe knjige, ki kvarijo značaj in moralo mladine in čitateljev vobče. Goreča grmada knjig je brez dvoma efektno agitačno sredstvo za literarni okus. Toda sežiganje knjig, dasi najslabših, je dandanes vendar predraga potrata. Iz starega papirja se dobi tvarina za nov papir, ki je tako drag. In ovitki bi se lahko porabili za vezavo dobre literature. — Pametneje bi bilo, ako bi bili založniki manj špekulativni na najnižje ljudske instinkte in bi zalagali le dobre in vsaj nekodljive knjige. Založništva bi morala imeti kritične urednike. A baš nemški založniki so večinoma zelo nekritični. Dandanes izhajajo med Nemci le sila drage in luksuzne izdaje knjig, deloma pa šundromani in najplitkeja zabavna lektira. Kritičnih založb zares dobrih — knjig je tudi v Nemčiji premalo. Na Slovenskem se v tem oziru ni dosti pritoževati; kvečjemu bi sodili, da se včasi brez potrebe poratiskujejo nečvredni detektivski romani iz senzacij lačnih dnevnikov. Vobče pa je naša književna produkcija v zadnji dobi sila ubožna.

Civilne poroke v Pragi.

V minulem letu je bilo sklenjenih v Pragi 2400 civilnih porok.

Nemški nezavisni socialisti proti moskovski diktaturi.

Na občnem zboru nezavisne socialistične stranke v Nemčiji je bil predložen manifest, ki zavzema ostro stališče napram koalicijski politiki socialno demokratske desnice z meščanstvom, a obenem tudi napram politiki moskovske komunistične internacionale. V manifestu se naglaša, — da vodi nemška nezavisna socialno - demokratična stranka politiko razredne borbe in da zato dela na to, da bodo v doglednem času združene vse delavske stranke v pripravi za končni zmagonosni boj proletarijata. Končna zmaga socializma se more izvojevati samo mednarodnim potom. Diktatura pa, ki jo izvaja ruska sovjetska vlada, ne znači ničesar drugega nego diktaturo nad samim proletarijatom.

Francoska "črna knjiga" o vzrokih vojne.

Kakor poročajo pariški listi namerava Poincare obelodaniti — "črno knjigo", v kateri bodo navedeni vsi dokumenti o balkanski vojni in vzrokih svetovne vojne.

Danza Negra.

Frank Oklešen, Havana, Cuba.

Ulica Morada se nahaja v tistem delu mesta Kartagene, kjer žive večinoma črnci in ki se ni izpremenil v celem zadnjem stoletju. Leži prav nasproti delu velikega zidovja, in se zvija s tem zidom v vsej svoji dolžini. Samo tu in tam se nahaja kaka brleča svetilka, ki kaže pot redkim ponočnim potovalcem. Podnevi in ponoči so nizke, stare hiše skoraj vedno zaprte, tako da bi se novodošlec čudil tej nenavadni tišini in tej težki samoti; to je pa zaradi tega, ker nezaupen prebivalec noče kazati tujcem niti svojih bolečin, niti svojih skrivnostnih radosti.

Mulatka Felicija je živela na tej cesti že nad trideset let, v ravno isti stari kiši, pokriti z opeko, ki je bila rdeča pred sto leti, ali sedaj je popolnoma začrnela. — Zunanje stene te hiše se strinjajo s temnim obličjem zarjavelega zidovja na nasprotni strani ulice, kakor dve stoletni starki, ki se nočeta ukloniti teku časa. Živela je Felicija obdana od mnogoštevilne družine majhnih in velikih, kojim je bila edina podpora, dasiravno bi ne mogel nihče dognati, odkod so prihajali njeni dohodki.

Tu se je plesalo vsak mesec in k plesu so bili navadno povabljeni ljudje veseljaškega značaja, — med katerimi je bila prav popularna. Lažnjivi jeziki so včasih govorili za njenim hrbtom, da je čarovnica, ki si da dobro plačevati za svoja prerokovanja in svoja pošastna zdravila. Toda njeno zunanje obličje bi nam nikakor ne pokazalo tiste stare babe, ki se pomoči vozi po zraku na goreči metli. Bila je debele postave, vedno uljudna, vesela ter prav živahna v vseh svojih kretnjah; govorila je prijazno z vsakim, ki jo je pozdravil, oblačila se je skromno, nič bolje od kake vsakdanje služkinje. Vesele ženske so jo imenovale svojo mater in jo zares spoštovale; moški pa je tudi niso sovražili, kajti bila je penižna napram vsem in se ni vmešavala v tajnosti zakonskih ljudi. Na dan plesa je zapodila vso svojo družino v kuhinjo, kjer je morala ostati, tiha in mirna, dokler niso odšli zadnji plesalci in je hiša zopet dobila svoje stare pravice.

Bila je to zadnja sobota meseca, torej dan plesa, in v hiši Felicije je bilo mnogo opravka. Prinesli so stole iz sosednih hiš, pomili so tla iz opeke, osnažili vse stene in pospravili postelje ter druge drobnarije v kot, v zadnjem delu hiše. V velikem sprednjem salonu so razpostavili stole v pripravni vrsti. V tej sobi ni bilo videti nikakega drugega pohištva, stene so bile gore in visok strop je bil začrnjen od dveh velikih petrolejskih svetilk. V ozki jedilnici so postavili dolgo mizo, pokrito z mnogobarvnim papirjem, — kjer so nvrstili vsakovrstne steklenice in kozarce, ravno tako kakor v kakem amerikanskem salonu. Na drugi strani so odprli na stežaj vrata vseh sob, ki so jih izpraznili pohištva, tako da bi se mogli plesalci vrteti brez ovire. Po navadi se je plesalo povsod, — tako tudi na odprtem dvorišču, ki je bilo tlakovano z velikimi zarso prihajali plesalci samo v pozni noči, potem, ko so rajše iskali, že pijani in goreči od alkohola in zadušljega zraka, hladnejšega prostora.

Danes so imeli večerjati v hiši Felicije samo stari prijatelji, večinoma črnci, pomešanimi z nekaterimi belci, in že ob osmih zvečer je donelo po starih izbah glasno krohotanje moških in veselo vpitje žensk. Vrata in obe okni na ulico sta bili tesno zaprti in novodošlecem je bil vstop dovoljen samo potem, ko je prišlec dal svoje znamenje čez nizko okence v vratih ter je plačal svojo vstopnino. Felicija je bila povsod navzoča ter se je smejala svojim gostom kakor dobra mati, in njeni čvrsti, beli zobje so se lesketali v mračni noči. Razposajeni povabljenci so jo objemali kot svojo najboljšo vilo, kakorhitro se jim je približala, ter so jo poljubljali dobrohotno, kakor peljubljajo otroci svoje matere.

Okoli desetih zvečer je bilo videti čuden prizor po vseh sobah te stare hiše. Na star glasovir, ki je bil za to posebno najet, je igral suh mulat, poleg njega pa sta sedela na eni strani star zamorec že osivelih las z goslimi, na drugi strani mlad črnec s flavto. Igrali so ples za plesom, in v tem prostoru so plesali mladi parl, tesno objeti; moški brez sukenj in mokrih hrbtov, ženske z ohlapnimi bluzami, s krili, pripetimi z igelo in z obrazi, žarečimi od veselja in žganja...

Bilo je vroče. Plesalo jih je okoli petdeset; med temi je bilo videti mesaline vseh vrst, nekaj belih študentov, večinoma pa pijavke, takozvani čuli, ki živijo od zaslužka veselih žensk. Bilo je tudi nekaj gizdalinov iz boljših družin, ki so bdeli ponoči in spali podnevi. Ti in študentje so plesali s prostimi ženskami, ki so prišle spremljane od čulov in ki so iskale ali trenutek radosti ali pa mogoče kupčijo po končanem plesu.

Ta množica moških in žensk je le malo govorila; rajša se je besno podajala veselju plesa, ki je bilo včasih samo lahko in počasno včasih bolj burno, premikajoč se po taktu godbe.

Večkrat so stali pari nepremični, ne da bi se ganili iz svojega malega kroga, telo ob telesu, prsi ob prsi; tedaj je bilo videti samo ritmično gibanje ledij in skoraj nevidno vrtenje teles v mračni luči.

Pogostoma so zapuščali moški svoje plesalke sredi plesa in se zatekali v kantino, kjer so popivali kozarce za kozarcem žganja. — Navada je bila, da je moral vsak moški plačati en dolar za pijačo in en dolar za večerjo in godbo; toda, ker je gospodinja zahtevala zase najmanj polovico čistega dobička, je bila vsakrat potrebna nova kolekta za žganje. Zato so pa lahko pili, kolikor se jim je hotelo, in seveda so popili mnogo ker je vsakdo hotel popiti vso veljavo svojega denarja. Obrazi so bili napuhnjeni in sveli od znoja; po njih je posedal bel prah, ki so ga vzdigovale noge plesalcev. Včasih so klicali eden drugega z glasnim vpitjem, mežikali si z očmi ali pa povzdigovali polne kozarce žganja, ki so ga ponujali svojim ženskam. To je bila neke vrste besnost, nekaka absurdnost in nerazumljiva razburjenost pomešana z vsemi pošastnimi strastmi, ne da bi bilo na onu res kako resnično veselje.

V neki sobi se je nahajal Rikardo, mlad, razuzdan gizdalin, sin mestnega poglavarja, z odprto svilnato srajco, razkušranimi lasmi in z razvezano ovratnico. — Plesal je z mlado mulatko jetičnega obličja. Prišel je bil med prvimi in ponašal se je s svojo zmago, dasiravno ni imelo njegovo dekle, strastno in bolečino, nič poželjivega na sebi ter se je vsak trenutek ločevalo od pra svojega novega ljubimca, prižigajoč si cigareto za cigareto, ki jo je potem držala med prsti ter med plesom jo neprestano vlekla. Nedaleč od tega para, pri vratih, je stal mlad študent, ki si je trudil na vse načine, pridobiti si mlado, črnooko mulatko, vitke mesalino Karloto, toda brez uspeha. Z gorečo zavidnostjo je gledal na strupa, — mladega čula lepega obraza, ki jo je tesno držal, da sta se vrtela kot dva izrezana kipa. Visoka postava študenta je izgledala kot velika prikazen v gostem dimu, ki je omračeval vso hišo. Od daleč, izza ramen svojega plesalca, se mu je Kariota porogljivo smehljala, kadar so se njene črne oči srečale z njegovimi poželjivimi pogledi. Ta študent je bil edini moški, ki ni odložil svoje suknje in ki se ni udeleževal veselice z drugimi vred. Samo stal je ob vratih in poželjivo gledal okrog. Še stari grbec Rigoleto je plesal z eno in drugo, kar so mu dobrohotno privolili ljubimci in prijatelji žensk, ki so se dobrovoljno smejali na rovaš razposajenega starca.

— Prav dobro pleše, ta pritlikavi malček, — je vzkliknila neka skoraj bela mulatka, veselo se smejoč, ko se je zopet združila s svojim ljubimcem, nato ko jo je zapustil Rigoleto.

— Prav imaš; saj tu ni nobenega, ki bi plesal bolje kakor on, — je enostavno odvrnil njen čulo.

Rigoleto je bil nekak norec mesta Kartagene; povsod med mladino je imel prost vstop in rabili so ga za vsakovrstne male službe, dobre in slabe, ki jih je izpolnjeval kakor se mu uje najbolje zdelo. V svojem času je bil general in se je bil udeležil raznih revolucij; pa tisti dobri časi so prešli in ostale so mu le še stare kosti. Bil je vedno veselega srca, in njegovi šaljivi govori so dajali veselo življenje veselici, kjer je veselje že umiralo. Nikdar mu ni bilo treba plačevati za pijačo, pa tudi ni popival; rajši je ostajal vedno trezen kot puščavnik; bilo mu je zadosti, da so drugi pili. Ženske so ga imele prav tako rade kot svojega najboljšega sirica in so mu zaupale svoje najtajnejše skrivnosti, ki jih je znal vedno dobro čuvati. Včasih so ga žaljivo nagovarjale, toda ta ostrost je bila pomešana z vidno sladkostjo, ker so le hotele poslušati njegove šaljive odgovore.

— Ola, general, pusti, da te malo pobožam po grbi za dobro srečo; že tri dni nisem zaslužila božjaka, — bi mu rekla kaka drobna mulatka.

— Kaj, dete, ali nimaš mamice? — bi ji odgovoril on prav po očetovko, in vsi navzoči bi se zakrohotali.

Vsako uro je postajala veselica bolj živahna in bolj surova. Z obrazov je pričela odsevati negotova zavest, medtem ko so se premikala telesa skoraj avtomatično, med nerazločnim vpitjem in krohotanjem. To je bil vrišč, sestavljen iz mnogih glasov, in po celi hiši, od sprejemnice pa do kuhinje, je odmevalo nepretrgano kričanje, v katerem so se mešale note starega glasovirja, ostri kriki polblaznih žensk, hripavi glasovi pijancev in neprestano drsanje nog vrtečih se plesalcev po grapavih tleh.

Družina Felicije se je zabavala v kuhinji, z neprestanim in poldivjaškim plesom, katerega so se udeleževali tudi otroci, ki so drže čdrug drugega, vrteli see v krogu.

Po notranjih sobah so bili plesalci že malo utrujeni, in medtem ko so odšle ženske ven, so možje posedali po stolih, da bi se malo odpočili ter si posušili znoj.

V zadnji sobi so napravili bolnišnico, kamor so se zatekale beganke, ki so bežale pred omotico.

— In Lukrecija? Kam se je spravila ta presneta luščina? — je zakričal nekdo iz množice.

— Bolna je, sinko, — mu je tiho odgovorila Felicija. Morala je leči nekoliko.

— In kje je Sardina? — je zaklical drugi.

— Tudi ta je zbolela. Kmalu se povrne.

— In Lolita?

— Ravno tako. Ti otroci nimajo glave za vino.

Razburjeni od radovednosti, so se napotili siloma v "bolnišnico". Začudeni so se ustavili na pragu in gledali na izvanredni prizor, ki se je nudil njihovim očem. — Nekateri so krohotaje vstopili in poskusili dvigniti pijane ženske. Toda Felicija je bila takoj za njimi in jih zaprosila, da bi pustili revice pri miru, kar pa je le s težavo dosegel.

Ko so zapuščali sobo, je prihrumel kot vihar mlad čuln enc tistih treh žensk ter je poskušal, besno tuleč, zbuditi jo s par zaušnicami. Felicija ga je takoj zgrabila za roko:

(Konec prihodnjič.)

Unukinja najbogatejega moža na svetu, Rockefellerja, ki se bo poročila z navadnim švicarskim korjarjem. Ona je stara šestnajst let, on pa oseminštirideset.

Postojna je še vedno narodna trdnjava.

"Jutro" piše: Poročali smo že o soglasnem sklepu novega postojnskega občinskega sveta, s katerim je ta na mah razdrl marsikatero nejasnost in skrb, ki se je povodom zadnjega občinskega volilnega boja v Postojni pojavila tu in onstran graniče. Izjavo, katero so podpisali vsi občinski svetniki, objavljamo radi njene važnosti v celotnem besedilu:

— Naši nasprotniki hočejo z izidom občinskih volitev kovati kapital. Narodni nasprotniki razglašajo, da so s svojimi glasovi pobili slovenski nacionalizem in slovensko delegacijo v državnem parlamentu s tem, da je naš državni poslanec Josip Lavrenčič ostal v manjšini.

Temu nasproti izjavljamo svečano in odločno sledeče:

1. Spor med obema strujama občinskih volilcev je temeljil samo na gospodarskih razlikah — (mesto - vasi).

2. Ugotavijamo, da sta imeli obe struji veliko večino skupnih kandidatov in da je bilo od 20 izvoljenih deset skupnih.

3. Člani ene kakor druge struje, zlasti pa izvoljeni občinski svetniki so enako narodno zavedni Slovenci ter se v stvari nič, v taktiki pa le redko razlikujejo.

4. Neodgovorni, kratkovidni in lahkomišljeni ljudje na eni in na drugi strani in struji hujskajo enega proti drugemu in škodujejo skupni stvari vede ali nevede. — Te hujskarije od ene, druge in tretje strani zavračamo najodločnejše. Zlasti zavračamo napade na bivšega občinskega komisarja Josipa Dovgana, katerega poznamo kot poštenega slovenskega narodnega moža, nesebičnega, čistih rok in čistega srca, ljubečega pravico in pravičnost brez ozira na desno in levo.

5. Izid občinskih volitev ničesar ne izpremeri na izvidu volitev v parlament, pri katerih so vsi volilci glasovali za slovensko listo, zato tudi za g. Josipa Lavrenčiča. Tej naši parlamentarni delegaciji izrekamo v imenu sebe in vseh Postojncev neomajno in neomejno zaupanje. Posebno velja to za našega soobčana poslanca Josipa Lavrenčiča, katerega s tem uljudno naprošamo, da deluje še nadalje za blagor naroda in občine.

Kaos v Albaniji.

Atenska poročila javljajo o velikanskem kaosu, ki je zavladal v Albaniji. V Tirani, v Elbasanu in v Draču so hkratu organizirane nove vlade, ki so po svojih pripravah dijametralno si nasprotne. Tekom enega meseca je dosedaj v Tirani že sedma albanska vlada, ki je pa že tudi demisijonirala. Vladine posle vodi albanski delegat škof Fan Noli, ki pa v muslimanski Tirani nima nobenih pristašev. Posamezna plemena proglašajo svojo samostojnost. V splošnem se da trditi, da vlada v vsi Albaniji danes najpopolnejša anarhija.

Osvetnik.

A. P. Čehov.

Kmalu ko je Fjodor Fjodorovič Sigajev zasačil svojo ženo na krivih potih, je stal v trgovini z orožjem Schmuck & Co. in si hotel izbrati pripraven samokres. — Na njegovem obrazu je bilo čitati jezo, togo in neupogljivo odločnost.

— Vem, kaj mi je storiti, — si je dejal. — Temeljna ideja družinskega življenja je osramočena, čast je potlačena v blato, pregreha obhaja zmagoslavje, zato moram, kot član meščanske družbe in kot mož časti, prevzeti ulogo osvetnika. Najprej ubijem njo in njenega ljubimca, nato samega sebe...

Nikoli si še ni iskal revolverja in še nikdar nikogar ubil; toda noč njegove domišljije mu je predočevala že tri krvava trupla, razbite črepinje, razlezle možgane, stekanje ljudi, gruč zijal, raztelesenje trupel... S škodoželjnostjo globoko užaljenega si je že slikal grozo sorodnikov in občinstva kakor tudi smrtni boj nezveste žene in v mislih je že čital uvodnike po časopisih, ki bodo pisali o rušenju družinskega življenja.

Trgovski pomočnik, živahen dečko, ki je posnemal Francoze, malce debelušen in v belem telovniku, mu je predložil cel kup samokresov in pripomnil s spoštljivim smehljajem in med mnogimi prikloni: — Svetoval bi vam, gospodine, da si vzamete ta-le izvrstni revolver. Sistem Smith & Wesson. Najnovejša pridobitev na polju izdelovanje strelnega orožja. Trikratni učinek, z izvadilkom, zadene na šeststo korakov, osrednji užig. Dovolite, gospodine, da vas opozorim na ročnost izvedbe. Najmodernejši sistem, gospodine. Vsak dan jih prodamo 12 zoper roparje, volkove in ljubimce. Zelo zanesljivo in jako orožje stelja na največjo oddaljenost in predere ženo in ljubimca. Kar se tiče samomora, sploh ne poznam boljšega sistema, gospodine...

Pomočnik je napenjal peteline in jih izprožal, sopel v cevi, meril in se delal, kakor da je čisto iz sebe vsled navdušenja. Ako bi pogledal njegov vzhičeni obraz, bi človek mislil, da bi si sam rad pognal kroglo v čelo, ako bi imel revolver tako izvrstnega sistema kakor je tvrdke Smith & Wesson.

— In koliko stane? — ga je vprašal Sigajev.

— Petinštirideset rubljev, gospodine.

— Hm... To je preveč.

— V tem primeru vam predlagam drugi, nekoliko cenejši sistem. Tu, ali izvolite pogledati ta revolver? Imamo izredno izbiro, različne cene. Naprimer ta revolver tu, sistem Lefoše, stane le osemnajst rubljev, toda... (pomočnik je zaničljivo nagubančil čelo)... — toda, gospodine, ta sistem je že zastarel. To kupujejo dandanes le še ljudje, ki se prištevajo k intelektualnemu proletarijatu, in — blazneži. Sebe ali svojo ženo s takim revolverjem dandanes ustreliti, velja za znak slabega okusa. Dobri okus priznava samo Smith & Wessona.

— Nimam povoda ustreliti niti sebe niti koga drugega, — je lagal Sigajev sčemernim obrazom. — Hočem si le kupiti revolver za bivanje na deželi, da ostrašim tatove.

— Ni naša stvar poizvedovati, v kakšen namen kupujete orožje, — je odvrnil smehljaje se pomočnik in diskretno povesil oči. — Ako bi vsakokrat hoteli vedeti za vzrok, bi morali zapreti, gospodine. Da plašite tatove, za to Lefoše ni primeren, ki povzroča le zelo slab, zamolkel pok; tu bi vam priporočal navadno Mortimerjevo pištolo na strelne kapice, takozvano dvobojno pištolo.

Nenadoma je šinila Sigajevu v glavo misel: — Ali naj ga pozovem na dvoboj? Toda dejal si je: — To bi bilo preveč časti zanj... Take lopove je treba kratkomalo postreliti kakor pse.

Graciozno se obračajoč sem in tja in stopicajoč na okrog se pomočnik ni prenehal smehljati in blebetati in je položil pred kupca celo grmado revolverjev. Najbolj mičen in najbolj vabljiv med vsemi je bil videti Smith & Wesson. Sigajev je prijel v roke revolver tega sistema, ga ogledoval in se zamislil. Domišljija mu je slikala podobo, kako razbije dotični lobanji, kako bo tekel potok krvi po preprogi in lesenih tleh in kako bo umirajoča izdajalka zadrgetavala z nogo... Toda za njeno nenasitno srce je bilo te še premalo. Krvavi prizori, stokanje in strahota njegovemu srcu še niso zadostili. Moral si je izmisliti še kaj strašnejšega.

— Imam jo: njega in sebe ubijem, — si je mislil, — njo pa pustim pri življenju. Naj hira počasi mučena po očitkih svoje vesti in zaničevanju svoje okolice. To je za tako nervozno bitje, kakor je ona, daleko večja muka kakor je smrt.

— Vidim, gospodine, da vam Smith & Wesson ugaja, — je prekinil trgovski pomočnik njegove sanjarije. — Ako vam je predrag vam rad popustim pet rubljev... Sicer pa imamo še druge, cenejše sisteme.

S Francoze posnemajočo ročnostjo se je prodajalec obrnil in snel s police še dvanajst tokov z revolverji.

— Tu, gospodine, so po trideset rubljev. To ni drago, in to tem manj, ker so tečaji grozno padli in carina neprestano narašča, gospodine. Zaklinjam se pri bogu, gospodine, jaz sem konservativnega mišljenja; toda tudi jaz že začenjam godrnjati. Prosim vas, tečaji in carinski tarif sta nas privedla že tako daleč, da si morejo sedaj nabaviti res dobro orožje le še bogati ljudje. Ubožnejšim ne preostaja drugega, kakor da posežejo po tulskih proizvodih ali pa k fosfornim užigalicam. In tulsko orožje, — je samo za nesrečo. Ustreliš s tulskim revolverjem na svojo ženo, pa zadeneš samega sebe v lopatice.

Sigajev je naenkrat občutil, da bi bil zelo zapostavljen in obžalovanja vreden, ako bi bil mrtev in ne bi mogel gledati muk nezveste žene. Maščevanje je šele takrat resnično sladko, ako imamo možnost, opazovati posledice, kakšen zmisel pa ima, ako ležiš v grobu in ne opaziš ničesar od tega!

— Ali naj ne naredim raje tako? — je razmišljal. Njega ubijem in potem se udeležim pogreba in tom gledal, po pogrebu pa ubijem samega sebe. — Vendar aretirajo me pred pogrebom in mi vzamejo orožje... Toda raje tako-le: usmrtim njega, ona naj ostane pri življenju in jaz... jaz se začenkrat ne usmrtim in se dam prijeti. — Usmrtiti se, je še vedno čas. Moja aretacija bo imela to dobro, da bom pri sodni preiskavi pred oblastjo in pred družbo mogel odkriti vse nizkotno početje svoje žene. Ako pa se usmrtim, bo morda v svoji domišljavosti in lažnjivosti zvalila vso krivdo name, in družba bo smatrala njeno postopanje za upravičeno ter me bo mogoče zasmehovala; ako pa ostanem živ, tedaj...

Trenotek na to je mislil: Da, ako se usmrtim, tedaj bodo krivdo morda pripisovali meni in me obtoževali malenkostnega mišljenja. Razen tega: s čim pa sem zaslužil, da si vzamem življenje? Z ničemer. To je prvo; in drugič, ustreliti se, je bojazljivost. Tedaj storim tako: njega usmrtim, njej pustim življenje, sam pa se izročim sodišču. Sodili me bodo in ona nastopi kot priča. Morem si predstavljati njeno razburjenje in osramočenje, ko jo bo izpraševal moj zagovornik! Simpatije sodišča, časopisja in občinstva bodo seveda na moji strani.

Tako je preodarjal, prodajalec pa je nalagal predenj vedno več blaga in smatral za svojo dolžnost da kupca zabava.

— To tukaj so angleški revolverji novega sistema, ki smo jih prejeli šele pred kratkim, — je besedil. — A opozarjam vas vnaprej, da Smith & Wesson vse te sisteme daleko prekaša. Pred nekaj dnevi — gotovo ste čitali o tem — je kupil pri nas revolver neki častnik. Sistem Smith & Wessona. Ustrelil je na ljubimca in — le pomislite — krogla je prodrla gladko skozenj, prebila hronasto svetilko, zadela ob klavir, odletela in usmrtila bolonjskega psička in obdrgnila ženo. Sijajen učinek, ki dela čast naši tvrdki. Častnik se nahaja sedaj v zaporu. Gotovo bo obsojen in poslan v prisilno delo. Zakaj prvič imamo prezastarelo zakonodajo; drugič, gospodine, stoji sodišče vedno na strani ljubimca. Zakaj? To je zelo preprosto, gospodine. Sodniki, porotniki, državni pravdnik in zagovornik žive sami s tujimi ženami in se čutijo bolj pomirjene, ako je v Rusiji enega soproga manj. Odlični družbi bi bilo zaželjeno, ako bi poslala vlada vse zakonske može na Sahalin. O gospodine, ne morete si niti predstavljati, s kakšni mogočenjem me navdaja današnja nravna pokvarjenost: ljubiti tuje žene je sedaj ravno tako običajno, kakor kaditi tuje svalčice in čitati tuje knjige. — Od leta do leta peša pri nas poštenje. In to ne pomenja, da se niža število ljubimcev, temveč da se zakonski možje udajajo v svoj položaj ter se boje sodišč in prisilnega dela.

Prodajalec se je ogledal okoli in nato zašepetal: — In kdo je kriv tega, gospodine? Vlada!

Iti radi poljubnega prasca na mišljeval Sigajev. Ako me pošlje Sahalin, tudi nima smisla, je prejo na prisilno delo, dobi moja žena možnost, da se zopet poroči in vara drugega moža. Obhajala bo zmagoslavje! Torej: ženo pustim pri življenju, sebe ne usmrtim, in njega — tudi ne ubijem. Moram si izmisliti kaj pametnejšega, da bosta krivca bolj občutila. Kaznujem ju s preziranjem in jima najrtim sramotno pravdo za ločitev zakona.

— Tu, gospodine, je še en nov sistem, — je dejal pomočnik in snel s police novo dvanajstorleo. — Usojam si vas opozoriti na posebni mehanizem zapore...

Sigajev po svojem zadnjem sklepu revolverja sploh ni potreboval, prodajalec pa se je bolj in bolj razvnemal in mu razkazoval vedno novo blago. Debelušnemu soprogu je bilo mučno, da se je prodajalec radi njega zestonj truc se zaman navduševal, smehljal in izgubljal čas.

— No lepo, — je zajecljal, — potem pridem kasneje torej še enkrat, ali... ali pošljem koga.

Ni se ozrl, kakšen obraz je napravil prodajalec; da bi pa svoje čudno vedenje vsaj nekoliko popravil je smatral za potrebno, da kupi karkoli. Toda kaj je hotel kupiti? Metal je svoje poglede po stenah prodajalnice, da bi si izbral kaj kar najcenejšega, in je opazil zelero mrežo, ki je visela na vratih.

— Tu... kaj pa je to? — je vprašal.

— Mreža za lov prepelic.

— Koliko stane?

— Osem rubljev, gospodine.

— Zavijte mi jo.

Debelušni gospod je plačal osem rubljev, vzel mrežo in odšel iz prodajalnice; čutil se je še bolj užaljenega kako prej.

Razpust parlamenta in nove volitve v Romuniji.

Službeni list objavlja kraljevski dekret o razpustu parlamenta in o razpisu novih volitev. Ob tej priliki je izdala Bratianova vlada na narod manifest, v katerem obširno razvija svoj program in smernico v notranji in zunanji politiki, obetajoč reforme na vseh poljih državnega življenja, gospodarsko in finančno konsolidacijo dežele, znižanje davčnih bremen itd. Na koncu pravi manifest da bo vlada prava narodna in demokratična in da bo storila vse, da zasigura kar najlepšo eksistenco Romuniji.

Volilna kampanja je že pričela. Vse stranke se pripravljajo na borbo, o kateri izjavljajo, da bo zelo ostra.

Italijanska zbornica proti vladi vsled njenih odredb povodom smrti papeža Benedikta XV.

V italijanski zbornici se je pojavilo močno nezadovoljstvo proti vladi, ker je ta oficijelno sodelovala pri posmrtnih svečanostih za Benediktom XV, in ker je minister pravde poestil Vatikan. —

ADVERTISEMENTS.

Sveti Sava.

Sveti Sava se je rodil kot najmlajši sin Stjepana Nemanje in njegove žene Ane okrog leta 1170 pozno, ko se starši niso več nadejali, da dobe deco. Ime mu je daro Rastislav, a iz nežnosti so ga doma klicali za Rastka. Detinstvo mu pada v ono dobo, ko je Stjepan Nemanja gradil svoje zadužbine in ko se je morda že pričel pripravljati, de konča svoje življenje v samostanu. Razpoloženje na velikožupanskem dvoru je bilo potemtakem zelo pobožno in je zelo vplivalo na mlado Rastkovo dušo. Tako ni čuda, da je on postal tih, v se zamišljen deček, ki je obračal svoj pogled od bučnega življenja mladih velikašev in ga upiral v oddaljene zemlje, kjer je slišal, da žive bogaboječi ljudje ob postu in molitvi.

Poln takih misli pobegne Rastko kot mladenič z nekimi menihi, ki so prišli k Nemanji po miloščino, na Sveto goro. Roditelji Nemanjini so obupavali kljub vsej svoji pobožnosti radi tega bega, in žalost jih je sklonila, ko jih je Rastko po vojvodi, ki ga je zasledoval do Svete gore, poslal svojo posvetno obleko, svoje plave, kakor zlate lase, in jim sporočil, da ni več Rastko, ampak Sava. S Svete gore se ni več hotel vrniti, ampak je še nanjo pregovoril tudi očeta, ki se je nahajal že v samostanu Studenci, ker se je odrekel vladi in vzel meniško raševino na sebe.

Sava je bil najpre jv Rusiku, potem v Votapelu, a ko je dospel Nemanja leta 1197 sta obadva oonovila svetogorski samostan — Hilandar in ürtdija v njem srbsko kulturno središče, kakor so ga imeli Rusi v samostanu Rusiku. Po svoji volji je živel Sava nedte msamo do očetovega prihoda na Sveti gori ter pri tem preko mere mučil mlado telo s postom, bdenjem in vsakojakim trpljenjem. Čim pride Nemanja, je moral Sava popuščati, ker stari izmučeni vojščak ni mogel gledati trpljenja in mučenja svojega ljubljenca. Da ga ne bi po nepotrebnem žalostil, je Sava odnehal od svojih asketskih naporov, misleč, da jih kasneje nadomesti.

Pa tudi po smrti Nemanjini l. 1200, — to smrt je Sava na posebno ganljiv način opisal! — ni Savi dano, da živi postu in molitvi. Iz Srbije so mu neprestano prihajala poročila, eno bolj črno ko drugo, da naj se povrne v domovino in naj s svojo pametjo, ugledom in spretnostjo pomaga domovini, ki jo razdira borba med prepirljivima bratoma Vukanom in Stjepanom. Sava se res vrne, toda šele po dolgih prošnjah leta 1207, in nosi seboj relikvije Nemanje. Pomiril je brata in se potem hotel vrniti na Sveto goro. Toda ljubezen do naroda in Stjepanove prošnje so ga prisilile, da je svojo željo zapostavil obči in ostal v domovini.

Iz Nemanjine zadužbine Studenice je razvil Sava delo za prosvečenje Srbije, ali le s slabim uspehom, ker je vrhovna cerkvena oblast bila grška, ki ji ni bilo mnogo do prosvečivanja Srbov. Cela zemlja vobče je bila neurejena, neutrjena, od vseh strani obkoljena od sovražnikov. Zato je Stjepan tudi moral iskati oslona na zapadu, odkoder si je vzel tudi drugo ženo, in kjer je hotel izprositi tudi kraljevsko krono. Sava tega ni pričakoval v Srbiji, njega so bratovi koraki žalostili in žalili. Zato se je zopet vrnil na Sveto goro.

Toda le za malo časa, kajti brzo se je zopet izmiril z bratom in v dogovoru ž njim odšel v Nikejo, kjer je dosegel pri carju Teodoru Laskaru in patriarhu Emanuelu, da so srbsko cerkev priznali za samostalno in ji dali metropolita v osebi Save samega. — Sedaj je Srbija imela čvrsto podporo za izvajanje kulturne organizacije. Sveti Sava se je mogel vrniti v domovino in takoj započeti s svojim plodnim prosvetiteljskim delom. Ko je zgradil čvrste in zanesljive temelje srbskemu kulturnemu razvoju in ko je s svojim nasvetom in delom pomogel bratu Stjepanu, da Srbijo utrdi in uredi, je s tem položil osnovo za bodočo veličino Srbije. Za vsako najmanjšo stvar se je brigal. Dvigal je samostane in cerkve, izdeloval pravila za nje, zbiral je in prevajal cerkvene knjige in zakone, opisal je jedinstveno, skladno in z globoko nežnostjo življenje svojega očeta Nemanje, s samostanskim imenom Simeona.

Sava je bil tako prvi srbski — književnik, prvi uvajalec zakonov prvi organizator cerkvene prosvete, prvi dalekovidni državnik in razborit diplomat.

Ko je povsod započel in v pravo smer napotil delo za narodni in državni napredek, ga je takratno visoko spoštovanje do svetih krajev nagnilo, da je dvakrat potoval v Palestino. Prvikrat kot metropolit, drugikrat, ko je že odložil to čast in jo predal v zanesljive roke Arzenija Prvega. Na drugi poti je posetil ne samo Palestino in Sirijo, nego tudi oddaljeno Afriko. S pota pa se ni več vrnil v Srbijo. Štirinajstega januarja 1236 se je na povratku iz svete dežele na praznik Bogojavljenja prehladil ter umrl v Trnovu na Bolgarskem pri svojem sorodniku, bolgarskemu carju Jovanu, s čegar hčerjo je bil oženjen njegov sinovec, srbski kralj Vladislav. Tu je bil sveti Sava tudi pokopan v novi cerkvi "Štiridesetih mučenikov".

Vladislav je le s težavo izprosil njegove relikvije, da jih položi v svoji zadužbini Milevu, blizu Lima in Prijepolja, kjer so počivale vse do leta 1595. Takrat jih je Sinan paša na Vračaru pod Beogradom zažgal, da zatre duh svetega Save med Srbi, ker jih ta duh drži čvrste in nezlomljene polne nade v osvobojenje.

Savine relikvije je zažgal, ali njegovega duha med Srbi ni mogel uničiti.

Nove uporabe plinskih mask.

Tako v vojni kot v industriji je najti tri vrste atmosferičnih pogojev, ki lahko ogrožajo življenje ali postanejo celo usodepolni zanj.

V prvi vrsti pride vpoštev izpuščanje strupenih plinov in para na odprtem zraku. Dejanski odstotek strupenih plinov je izvanredno majhen. Plinske maske so zelo uspešne za odstranjenje takih trupenih plinov. Ta oblika nevarnosti pride le redkokedaj vpoštev v industrijalnih delavnostih.

V drugi vrsti pride lahko do zadosti močnih koncesij strupenih plinov, da povzročijo nezavest ali cele smrt vsled nezgod ali pri popravilnem delu, tekom katerega uhaja amonija ali pa ogljikov monoksid.

Kljub navzočnosti teh škodljivih plinov pa vsebuje zrak še vedno dosti kisika, da ohrani življenje, če se odstrani škodljive pline. Tem pogojem je lahko na uspešen način odpomoči s primernimi plinskimi maskami, čeprav je armadna plinska maska ponavadi brez koristi.

Posebne industrijalne maske so potrebne, da se odstrani višje koncentracije amonije, ogljikovega monoksida in tako dalje, ki se pojavijo v industriji vsled nezgod, tekom čiščenja ali popravil.

Tretji pogoj, je oni, v katerem pride do tako visoke koncentracije strupenih ali celo neškodljivih plinov, da primanjkuje kisika. Vspričo takih pogojev ni nobena maska dosti vredna, kajti čeprav se mogoče popolnoma absorbira strup, ne more zrak več vzdržati življenja, ker mu manjka kisika. Take razmere se lahko pojavijo pri požarih, pri čiščenju gazolinskih tankov ali pa v rovih, v katerih so divjali požari.

V takih slučajih mora vključevati oprema dotičnega tudi zalogo kisika, da se dobavlja pljučam potrebno množino kisika. Številni smrtni slučaji so bili posledica uporabe armadnih plinskih mask v razmerah, ko so bile take maske brez vsake vrednosti.

Trgovinsko brodovje sovjetske Rusije

sestopi iz 78 parnikov v Vzhodnem morju in 329 v Belem morju. Jadernic ima Rusija v Vzhodnem morju in v Belem morju okrog 100. Velik del brodov potrebuje popravila.

Prvi jug. vsesokolski zlet v Ljubljani.

Dr. Joža Bohinjec.

Na bojnih poljanah so najboljši sinovi vseh narodov izgubljali svoje telesne moči; veliko krepkih življenj leži za večno pod zemljo. Velike množice onih, ki so skozi neizmerno telesno in duševno trpljenje prišli zopet nazaj v radostni objem svoje domovine, trpe na moči volje in duha, trpe na silah svojega telesa. Ustvarjajoče, iščoče in k napredku hrepeneče ljudske energije leže k tlom pritisnjene in se ne morejo razmahniti v dlu za narodno gospodarstvo in kulturno veličino. Narodom preti materijelni in moralni pogin.

Zlomljene energije, razmite moči duha in telesa — to so najslabše dedščine svetovne vojne.

Dvigniti te k tlom pritisnjene energije, dati duhu prožnosti in razmah ter telesu železno odpornost in vse te ustvarjajoče sile postaviti v službo naroda, države in človeštva — za tem velikim ciljem se trudijo vsi veliki ljudje v družnah narodov.

Pod narode in človeštvo je treba zopet postaviti granitne temelje morale, duha je treba odločiti od materije, da bo zahrepenel zopet za velikimi ideali vsesplošne ljubezni, kulture in napredka.

Vsi narodi se temu delu prepoređa posvetili svoje najboljše moči. Ves v vojni razdivjani in razmesarjeni svet je šel v se in išče lekov v sebi samemu. V narodu so latentne sile, katerim je treba dati razgiba in njih učinkovitost usmeriti v cilj narodove telesne in duševne pozdige.

V slovanskih narodih, zlasti v narodu češkoslovaškemu in jugoslovanskemu so te latentne sile utelešene v največji in najbolj demokratični organizaciji, v Sokolstvu.

Sokolstvo je stvoril veliki češki filozof Miroslavx Tyrš v letu 1862 v hotenju dati, v doslednosti svojih darwinističnih filozofičnih načel, svojemu narodu organizacijo ki bi ga dvignila do telesne popolnosti, do najvišje sile kulturnega razmaha ter moralne in fizične odbojnosti.

Zibelka Sokolstva je tekla v Pragi, glavnem in rezidenčnem mestu sedanje češkoslovaške republike. — To organizacijo, ki je bila namenjena celemu narodu, — brez razlike na spol, starost in socialno pozicijo, je Tyrš nazval telovadno društvo "Sokol". Prvo društvo je bilo ustanovljeno v Pragi dne 16. februarja 1862. Prvotno je bilo to društvo mišljeno kot čista telovadna organizacija, ki naj krepi prožnost in odpornost telesa. Toda vsa velika nesreča, v katero je češki narod vrgla habsburška dinastija po nesrečni bitki na Beli gori, je silila velike ustanovitelje telovadnega društva Sokol, da so temu društvu dali širši pomen, kakor samo telovadni. Zavedali so se, da se zasužnjeni češki narodni duh nikoli ne more dvigniti iz roostva k svobodi, ako se ne prerodi duh vsega naroda. Sokol je dobil širšo dolžnost. V krepkem, prožnem in zdravem telesu mora biti tudi zdrav duh, ki je prožet bratstva ljubezni, demokratizma in divjega hotenja po svobodi. "Ljubezen enakost in bratstvo," je postalo geslo Sokolovo. Sokolstvo si je postavilo najvzvišenejši cilj: — v pesti sila, v mislih domovina!

Kateri kulturni narod ne pozna Sokolstva, onega Sokolstva, ki je bilo pred vojno združeno v eno mogočno celoto v: Vseslovansko sokolsko zvezo? Kdo ne pozna Sokolov, zmagovalcev na mednarodnih tekmah: v Parizu, Luksemburgu, Turinu in Londonu? Tam je zmagovala enotna, nerazdružljiva slovanska sila. Kdo ne pozna Sokolov iz veličastni sokolskih zletov v Pragi, ki so v temeljih razmajavali politično moč Berlina in Dunaja? Desettisoč in desettisoč sokolskih telovadcev se je zbiralo iz vseh držav, da pregledajo svoje moči za usodni odločilni boj. In ta je prišel — in takrat so Sokoli tvorili legije v Franciji, Rusiji in Italiji, da s krvjo oznanjajo svoj veliki nauk o svobodi.

Jugoslovansko Sokolstvo je sestavni del slovanskega Sokolstva. Radi političnih neprilik, se ni moglo še reaktivirati v začetku vojne od avstrijske vlade razpuščene Zveze slovanskega Sokolstva. — Politične neprilike so do danes dopustile, da organizatorično tvorita eno enotno organizacijo le češkoslovaško in jugoslovansko Sokolstvo.

Kakor češkoslovaško tako je tudi jugoslovansko Sokolstvo — član Mednarodne telovadne zveze in je bilo kot tako leta 1921 prvič oficijelno zastopano pri zletu — francoskih gimnastov v Lille. — Vsa sokolska društva v Jugoslaviji so združena v eni enotni organizaciji, v: Jugoslovanskem Sokolskem Savezu, ki ima svoj sedež v Ljubljani.

Pred vojno je bilo jugoslovansko Sokolstvo razcepljeno. Vladi v Budimpešti in na Dunaju sta skrbno pazili, da se sorodna tri jugoslovanska plemena niso mogla združiti v organizatorično enoto, niti v gospodarskih, niti kulturnih in moralnih pa togah. Političen strah vladajočih Nemcev in Madžarov je težil vedno le za tem, da je ta tri, danes ujedinjena jugoslovanska plemena vedno ostrejše delil, da je izigraval drugega proti drugemu, da se narod jugoslovanski ni mogel strniti v eno skupno bojno fronto proti političnemu ekspanzivnosti svojih sosedov. Tako je bilo jugoslovansko sokolstvo organizirano v treh popolnoma samostojnih Zvezah: v Slovenski Sokolski Zvezi, v Hrvatskem Sokolskem Savezu in v — Srbskem Sokolskem Savezu. Vezi med posameznimi Savezi so bile rahle in še te strogo kontrolirane z Dunaja in iz Budimpešte.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je avstrogrska vlada takoj pokazala, koga smatra za svojega najbolj nevarnega notranjega sovražnika. Bilo je to Sokolstvo s svojim programom, ki je zahteval za narod politično in kulturno svobodo. Vlada je sokolske organizacije razpustila, voditelje internirala in razposlala po frontah. Narodu jugoslovanskemu je bil na ta način odvzet dinamit iz rok — in avstroogrska vlada je mogla s pestjo k tlom pritiskati svoje podložne slovanske narode.

Pa razkropljeno Sokolstvo je svoj vzvišeni poklic vršilo naprej v legijah v zavezniških državah, vedno in ob vsaki priliki so člani Sokolstva izpodkopavali odporno moč avstro - ogrske monarhije. —

V drugi polovici meseca avgusta se vrši v Ljubljani I. Jugoslovanski vsesokolski zlet, na katerem bo nastopilo ujedinjeno in v svojih idejan zmagovito Jugoslovansko Sokolstvo. Pritisnjeno k tlom je zopet vstalo in danes tvori močnejše obzidje in branik — Slovanstva, kakor ga je kadarkoli prej.

Novo sredstvo proti sifilisu.

V francoski akademiji znanosti je dr. Roux predaval o znamenitem francoskem izumu, ki se tiče zdravljenja sifilističnih. — Gre za medmišično injekcijo bizmutovih soli. Kakor je poročal omenjeni zdravnik, je ozdravilo na stotine bolnikov, katere so lečili s tem zdravilom.

V zaščito mladoletnih delavcev.

(Jugoslovanski oddelek F. L. I. S. New York.) Otroški urad — Delavskega departmenta izdaje vrsto poročil o upravljanju zakonov o otroškem delu v poedinih državah. Iz teh poročil je razvidno, da je država Wisconsin razvila svoj poseben način zaščite otrok, ki so zaposleni v obrtih.

Vsi otroci med 14. in 17. letom morajo dobiti radno dovoljenje predno morejo biti zaposleni kot obrtni delavci. Dovoljenja dajejo uradniki, ki jih imenuje državna industrialna komisija. Kateri daje zakon jako velike pravice, toliko glede nadziranja delavnic, kot glede splošnega uveljavljenja zakonov v zaščito otrok. Ta komisija nima le pravice postopati kazensko v slučaju zlorabljanja otroških sil, marveč — sme tudi vlagati civilno tožbo za odškodnino.

Vsi otroci med 14. in 17. letom, ki delajo v tovarnah, morajo pohajati takozvane poklicne šole, ki jih vzdržuje država v vseh večjih mestih in naselbinah.

Vzlic svojim vrlinam ima Visconsinski zakon tudi nekaj pomanjkljivosti, izmed katerih naj omenim to, da zakon ne zahteva zdravstvenega pregleda otrok, — predno se jim da dovoljenje za delo, pač pa se tak pregled zahteva v mestu Milwaukee.

Mogočnost, da bi tak otrok delal brez dovoljenja, je malone izključena vsled izjemne določbe delavskega odškodninskega zakona. Ako se otrok med 14 in 17. letom ponesreči, ko dela brez dovoljenja ali ko dela pri delu, ki je zabranjeno za otroke, mora delodajalec plačati trikratno odškodnino. Gospodar mora to odškodnino plačati iz svojega žepa, kajti ni mu dovoljeno zavarovati se proti taki nezgodi. Ta stroga določba in zakon, ki prepoveduje prenizke mezde, sta znatno znižala število zaposlenih otrok.

V Pragi

je 2604 gostiln, vinarn in kavarn.

ADVERTISEMENTS

ROJAKI, NAROČAJTE "SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR"!

Te zanimive knjige imamo še malo v zalogi. V nji so najboljši članki za sodobne razmere. Koledar stane s poštnino vred 40 centov. Vsak, kdor ga je naročil, je bil žnjim zadovoljen. Na delo dokler je čas.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City

SANTAL CAPSULES MIDY
Lahko se vzame – hitro pomaga pri
VNETJU MEHURJA
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varnite se ponaredb

VABILO
Društvo sv. Jožefa št. 53 J. S. K. J.
v Little Falls, N. Y.
priredi
v soboto, dne 25. februarja 1922
IGRO in VESELICO
v svoji dvorani na 36 Danube St.
Predstavljene bodo štiri igre:
I. POŠTNA SKRIVNOST — II. VSI V MEGLI.
III. ŽENSKA BRIVEC. — IV. V NEW YORKU.
Program je zelo obširen ter prekaša vse dosedanje prireditve. Vabljena so vsa slovenska društva kakor tudi vsi posamezni Slovenci in Slovenke, da nas posetite pri tej prireditvi.
Za plesaželjne bode skrbela Slovenska Narodna Godba.
Za lačne bodo reservirana topla jedila. Za žejne pa imamo pripravljenih več sodov "soda vode".
Začetek ob ½ 7 uri večer.
Po igri prosta zabava in ples.
K obilni udeležbi se priporoča
ODBOR.

Nove vrste svilnate ZASTAVE
Regalije, pečate, trakove, i.t.d. za društva.
IVAN PAJK
24 Main Street
Conemaugh, Pa.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.
Omejite prehlad. Ustavite kašelj.
Oba sta znamenja nevarnosti. Pritajeni boli z da ekosečnimi posledicami se lahko mnogokrat izognete, če dobite prava zdravila.
Severa's Cough Balsam
(Severov Balzam zoper kašelj) odpomore pri navadnemu kašlju, pomiri bronkialna vznemirjenja, popravi prebave, omogoča red in olajšava dihanje. Cena 25c in 50c.— **Severa's Cold and Grip Tablets** (Severjevi Tableti zoper prehlad in gripe) ustavijo prehlad, predne se razvije. Cena 30 centov. Po vseh lekarnah.
Ali ste dobili iztis Severjevega Almanaha za leto 1922? Dobite ga zastonj pri svojem lekarju ali pa direktno od
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnika v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pristojen ter želi priti v Ameriko, ga zamorete sedaj dobiti sem. Nadalje zamorejo sedaj ameriški državljani dobiti žene in otroke izpod 18. leta iz Jugoslavije ali zasedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vizej pri ameriškem konzulu z amerikanskim denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu svoto $25.00 pokazati v ameriških dolarjih.

Glede denarnih pošiljatev v U. S. dolarjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in voznih listkov se obračajte na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern $5.00
Slovensko angleški slovar 1.50
Slovensko-angleška slovnica 1.50
Nemški abecednik .... .35
Nemško angleški tolmač .... .60
O lepem vedenju .... .50
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol) 4.00
Angleščina brez učitelja .... .40
Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbščine v cirilici .... .30
Dekletom. Spisal Anton B. Jeglič .... .50
Gospodinstvo — Purgaj. Praktična knjiga za naše gospodinje. (Trdo vezano.) .... 1.[illegible]
Knjiga o lepem vedenju Urbanus, (Trdo vezano) 1.00
Mladeničem, Ant. B. Jeglič I. zvezek .... .60
II. zvezek .... .60
Nasveti za hišo in dom. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00
Pravila za oliko. Dr. J. Dostojen .... .[illegible]
Varčna kuharica, za slabe in dobre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd. .... .75
Jos. Jurčič, 5. zv: Sosedov sin. Sin kmetskega cesarja itd. .... .75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugomer, tragedija .... .75
Dve sliki — Ksaver Meško .... .40
Hudo brezdno. Ni vse zlato, kar se se sveti itd. .... .35
Patria, povest iz irske junaške dobe .... .30
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv. 1.25
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv. 1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan .... .35
Komarica, povest .... .60
Sisto e Sesto povest iz Abrucev .... .30
Slike in povesti, Ksaver Meško .... .35
Študent naj bo, — Naš vsakdanji kruh .... .35
Vesele povesti: Za možem, — V pustiv je šla. — Pravda med bratoma .... .35
Vojnimir ali poganstvo in krst, povest .... .35
Peter Zgaga .... .50
Doli z orožjem .... .50
Knjige družbe Sv. Mohorja
Duhovni boj (384 str.) .... .50
Mesija (1. zv.) .... .30
Mesija (2. zv.) .... .30
Zgodovina slov. naroda (5. zv.) .... .30
Zgodovina slov. naroda (6. zv.) .... .30
Mladim srcem (2. zv.) Spisal K. Meško .... .30
Knjiga za lahkomiselne ljudi, Spisal I. Cankar 1.75
Pet tednov v zrakoplovu 2.00
Amerika in Amerikanci 5.00

LJUDSKA KNJIŽICA — POVESTI.

1. zv. Znamenje štirih. Povest detektiva Sherlock Holmes .... .50
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov .... .50
3. zv.: Jurnač Zmagovač, povest. — Med Plazovi, tirolska povest. .... .60
4. zv. Malo življenje, povest .... .65
5. zv.: Zadnja kmečka vojska, zgodovinska povest .... .75
6. zv. Gozdarjev sin — Finžgar, povest .... .50
7. zv.: Prihajač. Zanimiva povest .... .60
9. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 1. zvezek 1.00
10. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 2. zvezek 1.00
11. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 3. zvezek 1.00
14. zv.: Brencelj: Ljubljanske slike. (Podobe ljubljanskega mesta) .... .75
15. zv.: P. Colome: Juan Miseria. Povest iz španskega življenja .... .75
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodbah .... .75

ŠPILMANOVE POVESTI.

2. zv.: Maron, krščanski deček iz Libanona .... .25
3. zv.: Marijina otroka, povest iz kavkaških gora .... .30
4. zv.: Praški Judek, povest. II. natis .... .25
8. zv.: Tri indijske povesti .... .30
9. zv.: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japonskega .... .30
10. zv.: Zvesti sin, povest iz vlade Akbarja Velikega .... .30
11. zv.: Rdeča in bela vrtnica, povest .... .30
12. zv.: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji .... .30
13. zv.: Boj in zmaga, povest iz Amana .... .30
14. zv.: Prisega huronskega glavarja, povest iz zgodovine kanadske .... .30
15. zv.: Angelj sužnjev — Brazilska povest .... .30
16. zv.: Zlatokopi, povest .... .30
17. zv.: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaragua .... .30
18. zv.: Preganjanje indijskih misijonarjev .... .30
9. zv.: Mlada mornarja, povest .... .30

SPISI ZA MLADINO.

Bob za mladi zob, pesmice .... .30
Deček je prišel, pravljica .... .40

MOLITVENIKI

Sveta Ura: s posebno debelimi črkami
v usnje vezano 1.80
v platno vezano .... .90
Marija Varhinja:
v usnje vezano 1.80
v platno vezano .... .90
Skrbi za dušo:
v usnje vezano 1.80
v platno vezano .... .90
Rajski glasovi:
v platno vezano .... .90
v kost vezano 1.70
v usnje vezano 1.80

ZEMLJEVIDI.

Združenih držav .... .15
Zemljevid Slovenije .... .[illegible]
Zemljevid Evrope .... .30
Velika stenska mapa 2.50
Zemljevidi: New York, Illinois, Colorado, Kansas, Motana, Minnesota, Wyoming in Alaska — vsaki po .... .25
Pennsylvania .... .50
West Virginija .... .40

RAZGLEDNICE:

Zabavne, različne, ducat .... .30
Newyorške, različne, ducat, ... .30
Panorama mesta New York, 25 slik .... .30
Panorama mesta Celje, 21 palcev dolge .... 25c.

Z ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Pravljice za Mladino, S. Košutnik .... .30
Gozdovnik, (2 zvezka) 1.00
Dostojno vedenje .... .50
Pravljice H. Majar .... .30
Godčevski Katekizem .... .25
Beneška Vedeževalka .... .35
Cvetke .... .35
Pozigalec .... .45
Svetna noč .... .35

Opomba: Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo. Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnine prosto.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN

Spisal Emile Gaboriau.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

46 (Nadaljevanje.)

Deveto poglavje.

Tekom zadnjih štiri in dvajset ur se je Mešinet tako zelo izpremenil, da ga njegovi dve sestri nista več poznali. Takoj po odhodu Dionizije sta prišli k njemu, kajti upali sta izvedeti od njega kaj je pomenjal ta skrivnostni obisk. Takoj na prvo besedo pa je zakričal z glasom, ki je prestrašil obe stari devici na smrt:

— To ni vajin posel. To ni nikogar posel!

Ostal je sam, popolnoma premagan od doživljajev ter razmišljal o sredstvih, kako bi izpolnil svojo obljubo, ne da bi uničil samega sebe. To pa ni bila lahka stvar.

Ko je dospel odločilni trenutek, je našel, da ne bo nikdar mogel spraviti pisma v roke de Beaskorana, ne da bi ga zasačile risje oči Galpina. Ker pa ga je pismo žgalo v žepu, je bil po dolgem obotavljanju prisiljen obrniti se na človeka, ki je stregel Žaku. — Trumenca. Slednji je bil konecm konca povsem dober dečko. Njegova edina napaka je bila nepremagljiva lenoba in njegov edini zločin v očeh postave njegovo neprestano potepuštvo. Rad je imel Mešineta, kajti ob številnih prejšnjih prilikah mu je dal slednji nekaj tobaka ter pa centov, da si kupi čašo vina. Vsled tega ni prav nič nasprotoval, ko ga je Mešinet prosil, naj odda gospodu de Boaskoranu pismo ter prinese odgovor. Povsem verno in pošteno se je iznebil danega mu naročila. Ker pa je šla stvar enkrat povsem gladko, ni iz tega še sledilo, da bi se Mešinet pomiril. Razven muke, katero mu je povzročala misel da je izdal svojo dolžnost, ga je trapila tudi misel, da je izročen na milost in nemilost sokrivcu. Kako lahko bi ga ta izdal. Kaj bi potem postalo iz njega?

Izgubil bi svoje mesto in polagoma tudi vse stranske zaslužke. Izgubil bi vse zaupanje in ugled. Z Bogom sanje o bogastvu in ženitvi z bogato žensko! Kljub temu pa ni Mešinet obžaloval tega, kar je bil storil ter bil pripravljen storiti to še enkrat. V takem stanju duha je bil, ko mu je stara služkinja prinesla pismo Dionizije.

— Kaj zopet? — je vzkliknil.

Ko pa je prebral vrste, je rekel služkinji:

— Povejte gospodični, da bom tam.

V svojem srcu pa si je mislil, da se je moralo pripetiti nekaj izvanrednega, usodepolnega.

Mala vrata, vodeča na vrt, so bila priprta. Treba mu je bilo le potisniti jih, da je vstopil. Nobene lune ni bilo, a noč je bila jasna in v kratki razdalji pod drevesom je spoznal Dionizijo ter šel proti njej.

— Oprostite mi, gospod, — je rekla slednja, — da sem si drznila poslati po vas.

Vsi strahovi Mešineta so takoj izginili. Nič več se mu ni zdelo, da se nahaja v čudnem položaju. Njegovi nečimurnosti se je laskalo, da ta mlada gospodična v toliki meri zaupa vanj, ko je vendar vedel, da je najbolj plemenita, najlepša in najbogatejša deklica v celi provinci.

— Popolnoma prav ste imeli, — da ste poslali pome, gospodična, — je rekel, — če vam morem biti na uslugo.

S par besedami mu je povedala vse. Ko pa je vprašala za njegovo mnenje in njegov nasvet, je odgovoril:

— Jaz sem popolnoma mnenja gospoda Folgat ter mislim, da je že pričela samota učinkovati na duha gospoda de Boaskorana.

— Ah, ta misel me spravlja v obup, — je vzkliknila mlada deklica.

— Jaz mislim, prav kot gospod Magloar, da dela gospod Boaskoran svoj položaj še slabim s svojim trdovratnim molkom. Za to imam dokaze. Gospod Galpin, ki je bil izprva poln dvomov in strahov, je sedaj miren. Generalni pravdnik mu je pisal pismo, v katerem mu čestita radi njegove energije.

— In potem?

— Mi moramo dovesti gospoda Boaskorana do tega, da govori. Jaz vem zelo dobro, da je trden v svojem sklepu, da ne govori. Če pa bi mu pisali, ker mu lahko pišete . . .

— Pismo bi bilo brez koristi.

— Vendar . . .

— Brez koristi, rečem vam. Jaz pa vem za neko sredstvo.

— Takoj se ga morate poslužiti, gospodična. Ne izgubljajte niti trenutka. Zadnji čas je.

Noč je bila jasna a ne tako jasna, da bi videl pisar bledico na lieu Dionizije.

— Dobro, potem moram jaz obiskati Boaskorana ter govoriti z njim.

Pričakovala je, da bo Mešinet skočil pokonci, da bo zakričal, da bo protestiral, a nič takega se ni zgodilo. Rekel je z najbolj mirnim glasom na svetu:

— Gotovo, a na kak način?

— Ječar Blanžen in njegova žena se držita tega mesta le, ker jima daje kruh. Zakaj bi jima ne mogla ponuditi v povratek, da imam razgovor z Boaskoranom sredstva, da gresta in živita na deželi?

— Res, zakaj ne? — je rekel Mešinet.

S pritajenim glasom, odgovorjajoč glasu svoje vesti, je nadaljeval:

— Ječa v Sovter ni taka kot so policijske postaje ali ječe v velikih mestih. Jetnikov je malo ter so komaj zastraženi. Kakorhitro so vrata zaprta, je Blanžen mojster ječe.

— Iti hočem ter ga obiskati še jutri, — je izjavila Dionizija.

Najti je gotovo strmine, po katerih morate zdrčati navzdol. Kakorhitro se je enkrat udal predlogom Dionizije, jim je moral Mešinet vedno slediti.

— Ne, nikarte iti, gospodična, — je rekel. — Ne mogli bi prepričati Blanžena, da se ne izpostavlja nikaki nevarnosti. Tudi bi ne mogli zadostno vzbuditi njegove pohlepnosti. Jaz sam bom govoril z njim.

— Ah, — je vzkliknila Dionizija, — kako vam bom mogla kedaj povrniti?

— Koliko mu lahko ponudim? — je vprašal Mešinet.

— Kolikorkoli se vam zdi primerno, kar hočete.

— Potem, gospodična, vam prinesem jutri odgovor semkaj in ob isti uri.

Odšel je ter pustil Dionizijo tako polno upanj, da so se tekom večera in naslednjega dne obe teti z markizo in starim očetom vred vpraševali:

— Kaj pa je postalo s tem otrokom?

Ona pa je mislila na to, da bo še pred potekom štiri in dvajsetih ur videla Žaka, če bo dogovor ugoden. Neprestano si je rekla:

— Če bo le Mešinet točen.

Bil je. Natančno ob desetih je odprl majhna vrata, vodeča na vrt ter rekel:

— Vse je dobro

Dionizija je bila tako strasno razburjena, da se je morala nasloniti na neko drevo.

— Blanžen je zadovoljen, — je nadaljeval Mešinet. — Obljubil sem mu šestnajst tisoč frankov. Ali je mogoče preveč?

— Zelo malo je.

— A on jih more imeti v zlatu.

— Dobil jih bo.

— Končno stavlja gotove pogoje glede sestanka ki se vam bodo zdeli mogoče trdi.

Mlada deklica je prišla med tem popolnoma k sebi.

(Dalje prihodnjič.)

Influenca

napada ljudi povsem nepričakovano. Hud prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in ledjih, otrplost mišic, mrzlica in splošna potrtost — to so nekatera znamenja. Kaj je storiti? Tekom bolezni ostanite v postelji ali doma ter vzemite

SEVFROVE TABLETE ZOPET PREHLAD IN GRIPO

Ravnajte se po navodilih na zavoju.
Cena 30 centov.

Dihalni organi so ponavadi vedno vneti in je vsledtega pametno imeti doma pri rokah

SEVEROV BALZAM ZOPER KAŠELJ

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat vneto in pekoče. Jako vam bo pomagalo, če uporabljate

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje ali izpiranje nosa. To vam vzdržuje odvodnike čiste in proste bacilov. Cena 35 centov.

Gorenja zdravila prodajajo v vseh lekarnah.
Vprašajte vedno za "Severova" in ne vzemite drugih.

W. F. SEVERA CO. - CEDAR RAPIDS, IOWA

Položaj jugoslov. malega kmeta.

Kar velja za veleposestnika, za malega kmeta nikakor ne velja. Slišal sem že kmeta da se je veselil, ko je čul, kako raste cena žitu, živini. Nesrečnež! V kakšni zmoti živi! Ne ve, da bo to veselje še prav drago plačal. Poglejmo si njegov položaj. Na svoji zemlji pridela predvsem lastno prehrano (popolnoma vse ne: n. pr. kolonijalno blago) in mogoče nekaj obleke. So predmeti, ki jih mora kupiti, dalje ima gotove produkcijske stroške, ki jih mora plačati, — kratko, imeti mora nekaj denarja. Če pridela na svoji zemlji toliko, da lahko vsaj toliko odproda, da ima denar za vse druge potrebščine in mu mogoče še kaj ostane za rezervo ob slabi letini, potem pravimo, da je "trden kmet", blagor mu najsrečnejši je na svetu! A koliko pa je takih? Lahko trdimo, da so pri nas, kjer je gruntarjev malo, prav redki; ogromna večina pridela na svoji zemlji manj nego potrebuje za kritje vseh potrebščin. Pred vojno je bilo naše malo posestvo vse zadolženo. Amerika je rešila veliko posestev pred bobnom. Vojna je šele pokazala človeku, koliko je vreden kruh, in dohodki kmetij so se naenkrat podvojili, potrojili. Kmet je dobival več denarja, začel je odplačevati svoje dolgove in jih tudi po večini — plačal, tem lažje ker je omejil svoj konsum (n. pr. pri kolonijalnem blagu, obleki).

Nekaj časa je vezana trgovina še pritiskala na cene, ko pa je po končani vojni prenehal ta pritisk ter je začelo rasti vse blago v cenah, je bil tudi kmet prisiljen, da kupuje. Obleka se pri delu hitro trga, in ker ni sproti obrabljene nadomeščal, je doživel trenutek, ko je videl, da obleke več ni, da jo mora — kupiti. Gnal je par volov na sejm z namenom, da bo kupil obleke za celo družino. Res je dobil na sejmu lepe denarje za vola, Boga je hvalil, da je živina tako draga in preračunal, da bo še veliko ostalo, če kupi vsega za celo družino. Pa gorje, v trgovini so se mu začeli ježiti lasje; ko je šel domov, je pač imel obleko za svojo ženo in otroke, za sebe je že ni mogel kupiti, denarja bi sicer zmanjkalo za davke. In tako je šlo navzdol. — Naš kmet proda vobče malo pridelkov. Nekaj — krompirja v mesto, nekaj žita sosedu, drugo ni vredno omembe in še to zaleže komaj za "sol". — Res prodajo v nekaterih okrožjih precej vina, a kjer raste vino, je malo njiv in izkupiček od vina gre za kruh. Naš kmet torej povečini svoje pridelke sam konsumira. Edini pomembni dohodek iz posestva je denar, ki ga dobi za živino in v redkih krajih tudi za vino, vse drugo pa je kaplja v morje. Izkupiček za vino se pa more le tam porabiti za obleko, kjer ni treba kupiti kruha, takih krajev je žal prav malo. Veliko več je kmetij, ki so navezane za kritje stroškov obleke, davkov, na edini vir dohodkov: na živino. Tu ti je pa treba samo malo preračunati: koliko obleke se je dobilo prej za par volov, za pujske za konja, in koliko je dobiš sedaj. Že če to izračunaš, boš videl, da dobiš sedaj manj nego prej. Mali kmet tako izgublja na premoženju. Podraženje živil njemu ni v korist, ker on teh živil premalo proda, zanj ima to samo ta učinek da draga živila največ sam konsumira, poleg tega pa mora plačevati vse, kar kupi veliko dražje Pomisliti je treba, da mora vsak poizkusiti prevaliti vsako podraženje na druge rame. Pri tem se pa cene dvigajo ne samo za prvotno povišanje, temveč vedno vsaj za malenkost več. Če mora mesar plačati kmetu več za vola, bo — kmet kmalu spoznal, da ni vsled tega nič na boljem, ker mora dati vse za obleko, za popravila orodja itd. in še premalo je. Treba je poklicati na pomoč prihranke, če jih je še kaj, treba se je zateči k zadnjemu sredstvu, da proda nekaj lesa, ali če tudi tega ni, oz. če ga je škoda, da vzame posojilo. Tako vidimo, da naš mal kmet, ki si je med vojno res nekam opomogel, sedaj mogoče še živi od prihrankov, če pa teh več ni, pa se začenja zatekati v posojilnico. Ve seveda dobro, da je posojilnica nevarna reč: danes do bi tam denar, ki ni dosti vreden, če se zadolži, bo moral plačevati obresti, sedaj naj se pa prevrže vrednost denarja, pa bo moral plačevati obresti v boljšem denarju, to bi ga naravnost ubilo. Zato se z vsemi močmi brani posojila ter se rajši zavija doma v cunje. A kako dolgo bo to mogoče? Naj pride nesreča! Položaj malega kmeta je zato že čisto drugačen, nego si ga predstavljajo oni, ki so hodili med vojno z nahrbtniki na deželo po živila. Mali kmet trpi, njegovo premoženje se manjša od dne do dne. Jemljejo ga oni, ki iz strahu pred bodočnostjo ali pa iz dobičkaželjnosti silijo na velike dobičke v industriji in trgovini. Odpraviti je — treba tisti strah pred bodočnostjo, upostaviti možnost zanesljive kalkulacije in tudi za malega kmeta bo položaj jasnejši.

Jugoslavija mogoče tržišče za — ameriško barvno industrijo.

Ameriški vice - konzul Brigg A. Perkins v Beogradu poroča: — Le mal odstotek mastila (paint) vporabljenega v Jugoslaviji, se prodaja v obliki že pripravljene zmesi, in kar je te na prodaj, se večinoma izgotavlja doma. Za sedaj ni v zemlji niti ene tovarne za izdelovanje pokosta (laka); pač pa gradijo eno v Zagrebu. Večina barvnih snovi se uvaža. Svinčenatega belila pa niti ne izdelujejo niti ne uvažajo, ker njegova raba za mastila je prepovedana. Kot osnovne snovi za mastila rabijo mesto njega cinkovo belilo in — "lithopone". Cinkovo belilo izdelujejo v neki tovarni v Celju, ki je v lasti in obratu države, ali — večji del se uvaža. Barvila se ne izdelujejo doma, marveč se uvažajo zlasti iz Angleške, Francoske in Nizozemske. — Pripravljalne barvne zmesi se sedaj ne uvažujejo v Jugoslavijo v nikaki večji količini Konzularno poročilo konča s tabelo, izkazujoč okoličino in vrednost mastil, laka in barvil uvoženih v Jugoslavijo tekom leta 1920.

Nemški zastopnik v sovjetski Rusiji.

Iz Moskve javljajo: Predsednik vseruskega centralnega izvrševalnega odbora Kalinin je sprejel zastopnika Nemčije Fiederfelda, ki je izročil svoja poverilna pisma. Ob tem je izrazil v imenu nemške vlade zadovoljstvo, da so stiki med Rusijo in Nemčijo zopet oficijelno v polnem obsegu vzpostavljeni. Združenje organizatorskih tehničnih izkušenj Nemčije s prirodnim bogastvom Rusije mora donesti obema državama dobiček. Kalinin je v svojem imenu in v imenu vlade izjavil, da se bo storilo vse mogoče za ukrenitev in razširjenje obstoječe gospodarske zveze med obema deželama in je izrazil svoje prepričanje, da ima zastopnik Nemčije iste namene.

POZDRAV.

Še enkrat vas pozdravljam prej ko se na parnik podam, vse Slovence in Slovenke na Maynardu in na Fairpointu, Ohio, in posebno pa Franka Kusa, Johna Lekšana, Franka Veharja in Martina Ožbiča. — Matija Simčič.

NAZNANILO.

Rojakom v Conemaugh, Pa., in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. JOŽE ČERNE

ter ga vsem toplo priporočamo

Uprava Glasa Naroda.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

AQUITANIA	28 febr. — Cherbourg	PARIS	5 aprila — Havre
SEYDLITZ	1 marca — Bremen	LAPLAND	8 aprila — Cherbourg
HOMERIC	1 marca — Cherbourg	PR. MATOIKA	8 aprila — Bremen
ORDUNA	3 marca — Hamburg	SEYDLITZ	12 aprila — Bremen
ZEELAND	4 marca — Cherbourg	FRANCE	12 aprila — Havre
LA LORRAINE	4 marca — Havre	ORDUNA	14 aprila — Hamburg
SAXONIA	7 marca — Bremen	FINLAND	22 aprila — Cherbourg
ARABIC	8 marca — Genoa	OLYMPIC	22 aprila — Cherbourg
MINNEKAHDA	8 marca — Hamburg	MAURETANIA	25 aprila — Cherbourg
PR. MATOIKA	8 marca — Bremen	ARABIC	25 aprila — Genoa
LA SAVOIE	11 marca — Havre	HANOVER	26 aprila — Bremen
RYNDAM	11 marca — Boulogne	ROCHAMBEAU	27 aprila — Havre
OLYMPIC	11 marca — Cherbourg	OROPESA	28 aprila — Hamburg
AMERICA	11 marca — Bremen	ZEELAND	29 aprila — Cherbourg
PARIS	15 marca — Havre	N. AMSTERDAM	29 aprila — Boulogne
HANOVER	15 marca — Bremen	AQUITANIA	2 maja — Cherbourg
OROPESA	17 marca — Hamburg	LA SAVOIE	6 maja — Havre
FINLAND	18 marca — Cherbourg	YORK	10 maja — Bremen
POTOMAC	18 marca — Bremen	LAPLAND	13 maja — Cherbourg
AQUITANIA	21 marca — Cherbourg	ORBITA	12 maja — Cherbourg
FRANCE	22 marca — Havre	ROTTERDAM	13 maja — Boulogne
N. AMSTERDAM	25 marca — Boulogne	MAURETANIA	16 maja — Cherbourg
HOMERIC	25 marca — Cherbourg	MAJESTIC	20 maja — Cherbourg
LONE STAR S.	25 marca — Cherbourg	AQUITANIA	23 maja — Cherbourg
YORK	29 marca — Bremen	ORDUNA	26 maja — Cherbourg
ORBITA	31 marca — Hamburg	BERENGARIA	30 maja — Cherbourg
HUDSON	1 aprila — Bremen	N. AMSTERDAM	3 junija — Boulogne
OLYMPIC	1 aprila — Cherbourg	OROPESA	9 junija — Hamburg
KROONLAND	1 aprila — Cherbourg	ROTTERDAM	17 junija — Boulogne
LA LORRAINE	1 aprila — Havre	MAJESTIC	17 junija — Cherbourg
MAURETANIA	4 aprila — Cherbourg		

COSULICH PROGA

daje onim potnikom, ki katere so kupili ameriški rojaki listke prednost pred vsemi drugimi potniki pri odpravi.

Vknjižite svoje vnaprej plačane vozne listke sedaj za neposredno registracijo v Jugoslaviji in z odpravo preko ugodnega pristanišča Trst naravnost v New York se lahko izogne dolgim potovanjem po kopnem in nepotrebnim stroškom.

Phelps Brothers & Co.
2 WEST ST., NEW YORK
Generalni zastopniki
all najbližji parobrodni agenti.

SVARILO.

Kdor pozna tička, ki sliši na ime Jim W., kateri je bil pred par leti v Panama in Nokomis, Ill., in mi odpeljal ženo in fanta l. 1917. v septembru in pa iz banke precejšnjo svoto, naj se ga izogne. Pri meni je bil kot Jože Widmar. Slišal sem, da je bila moja žena že tretja. Bog mu jih blagoslovi! — Frank Drab, Smithton, Pa. (25-27—2)

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA: Trst, Opatija, Zadar.

NEMŠKA AVSTRIJA: Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izdajamo čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. (Vidi zgoraj kretanje parnikov.) Kadar ste na potu v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam bo izplačalo, ako se zglasite glede vreditve Vaših denarnih zadev pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Frank Sakser State Bank

Rad bi izvedel za mojega prijatelja FRANKA DOLENC, po domače Škandole iz vasi Novi svet, fara Logatec. Pred tremi leti se je nahajal v Richwood, W. Va. Ako čita te vrstice, naj se mi oglasi, ker mu imam nekaj važnega sporočiti. — Frank Cigale, Box 599, Richwood, W. Va. (24-25—2)

Iščem svojega moža ALOJZIJA BUČAR, rojenega leta 1871. v Rudniku pri Ljubljani, po poklicu pekarski pomočnik. Pogreša se že okrog 18 let in sem izvedela, da se je nahajal tam v Ameriki pred 12. leti. Jaz bi rada izvedela, ali je še živ ali pa mrtev. Mogoče, da se je tam dal za ledek in da je že drugič oženjen. On je z menoj sodnijsko ločen. Zato prosim rojake, če kateri ve za njegov ali njihov naslov, da mi ga naznani, ali še rajši vidim, da se mi sam oglasi, ker mu imam nekaj važnega sporočiti. Moj naslov je: Marijana Bučar, Florijansya ulica 13, Ljubljana, Jugoslavia. (24-25—2)

Kje je JOŽEF TODEŠKO. Doma je iz Pobegi pri Trstu. Jaz sem prišla iz starega kraja s parnikom "President Wilson" 18. januarja in ga nisem več našla tukaj. Sami ne znajo, kje da je. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar se že vnaprej zahvalim, ali pa če sam čita ta oglas, naj se oglasi ali pa pride k svoji ženi, ker ga težko pričakujem. — Mrs. Anna Todeško, Box 382, Manbar, Logan Co., W. Va. (24-28—2)

DOSPELO JE 500 VREC NOVEGA BRINJA

Dokler traja zaloga prodajamo vrečo 132 funtov $9.24; dve vreči $18.00.

SUHO GROZDJE

GRSKO (malo zrne) zelo čisto, 50 funtov .... $ 6.50
MUSKATEL, zelo sladko, boksa 22 f. $3.30
CIPARSKO, črno, močno, boksa 28 f. .... $ 4.20
Veliko RMENO GROZDJE, boksa 28 f. .... $ 4.20
ČRNO na solncu sušeno, 25 f. .... $ 4.00
SUHE FIGE, boksa 110 f. $11.00
ČEŠPLJE; boksa 25 f. .... $ 2.50

Na debelo cene.

Pošljite $2.00 na račun vsake bakse.

ADRIATIC IMPORTING CO.,
606 — 11th Avenue New York, N. Y.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantiano delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah naš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1922

Cena 40 centov.

☞ V zalogi imamo še samo en tisoč iztisov. Kdor ga še nima naj napiše spodej svoj naslov in nam pošlje ta kupon in za 40c. znamk in prejel ga bo z obratno pošto.

GLAS NARODA
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ime ....
Naslov ....
Mesto in država ....

DR. LORENZ

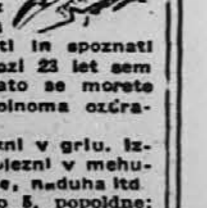

644 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane; oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico revmatizem, katar, zlato žile, naduha itd.

Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.